

Terézváros

Megjelenik havonta kétszer • 2021. január 13.
Közéleti, kulturális és életmódmagazin

Mi lesz a városunkkal?

**Körút menti polgármesterek
az elvonásokról**

6

SZIMBOLIKUS CSODAOVI
Elkészült
a Patrona Hungariae

10

EGY HELYEN A HŐSÖKKEL
Interjú Vajda Gergely
nemzetközi hírű
zeneszerző-karmesterrel

19

Terézváros

Önkormányzati fogadóórák

NÉV	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 Soproni Tamás polgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7967-es számon
 Dr. Kerék-Beleznay Zsuzsanna alpolgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első keddi 16.00–18.00 Női és családjogi fogadóóra/tanácsadás: Minden hónap első hétfő 16.00–18.00, Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7966-es számon
 Temesvári Szilvia alpolgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 15.00–18.00, Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7966-es számon
 Györfly Máté alpolgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 15.00–18.00, Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7966-es számon
 Miyazaki Jun alpolgármester képviselő (5. evk)	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 16.00–18.00, Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-8938-es számon
 dr. Mogyorósi Sándor jegyző	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V/508	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7965-es számon

Választókerületek képviselői

NÉV / VÁLASZTÓKERÜLET	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 Heltai László 1. sz. egyéni választókerület	LMP-iroda, V. kerület, Kálmán Imre u. 24.	Csütörtök 19.00 vagy előzetes egyeztetés alapján a (06-30) 751-8925-es számon
 Németh Helga Anna 2. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3.	Minden hónap utolsó szerda 17.00–18.00 Előzetes egyeztetés a (06-30) 618-3687-es számon
 Szilágyi Erika 3. sz. egyéni választókerület	MSZP-iroda, Andrássy út 79.	Minden hónap utolsó hétfő 17.00–18.00, Előzetes időpont-egyeztetés a (06-70) 665-1307-es számon
 Kecskés Balázs 4. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Minden hónap első szerda 15.00–17.00, Telefon: a (06-30) 751-5099
 Szász Károly 6. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Minden hónap első csütörtök 15.00–17.00, Telefon: a (06-70) 477-3783
 Sajószegi Péter 7. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal (recepción érdeklődni)	Minden hónap első szerda 15.00–17.00, Telefon: a (06-70) 477-3792
 Bálint György 8. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V/516.	Csütörtök 17.00–19.00 vagy előzetes egyeztetés alapján a (06-70) 314-5888-as számon
 Gaár Iván Zsolt 10. sz. egyéni választókerület	MSZP-iroda, Andrássy út 79.	Minden hónap első hétfő 17.00–19.00, Telefon: a (06-20) 935-6613

Listán megválasztott képviselők

NÉV	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 dr. Bundula Csaba	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpontegyeztetés a (06-20) 956-0506-es számon
 Simonffy Márta	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpontegyeztetés a (06-20) 476-3806-es számon
 Császárné Csóka Ilona	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpontegyeztetés a (06-20) 206-7263-as számon
 Lindmayer Viktor	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpontegyeztetés a (06-20) 935-6487-es számon

Országgyűlési képviselő

 dr. Oláh Lajos	Fogadóórát tart a Teréz krt. 46. szám alatti irodájában bejelentkezés alapján, amelyet a (06-30) 709-1102-es telefonszámon vagy a drolahlajos@dkp.hu e-mail-címen lehet megtenni.	
---	---	--

Közérdekű

Foglalkoztatást Elősegítő Nonprofit Kft.
Vezető: Szőke Zoltán, 061/ 332 39 62

Hunyadi téri Vásárcsarnok és termelői piac
Piacfelügyelő: Mészáros László
1067 Budapest, Hunyadi tér 4., 061/ 342 55 93

Terézvárosi Család- és Gyermekeklőti Központ
dr. Kopácsy Judit
1068 Budapest, Király utca 82., 061/ 344 60 60

Terézvárosi Egészségügyi Szolgálat
Vezető: dr. Czermann Imre
1074 Budapest, Csengery utca 25., 061/ 321 2200

Terézvárosi Értelmi fogyatékosok Napközi Otthona
Intézményvezető: Kecskés Andrea
Bp. VI., Podmaniczky u. 18. Tel.: 311-2230

Terézvárosi Gondozó Szolgálat
Vezető: Kelemen Krisztina
1061 Budapest, Király utca 31., 061/ 413 6601

Terézvárosi Parkolási Rendszer 0680 466 466

Vagyonkezelő Nonprofit Zrt.
Vezető: dr. Bodnár Zoltán
1064 Budapest, Rózsa utca 81–83., 061/ 3016 700

Budapest Főváros Kormányhivatala VI. kerületi Hivatala
Hatósági Osztály és hivatalvezetés
1063 Budapest, Szinyei Merse utca 4.

E-mail: hatosag@06kh.bfkh.gov.hu, Telefon: 473-2714
Ügyfélfogadási: Előzetes időpont-egyeztetés alapján.
Nyitva tartás:
hétfő: 12.30–16.30, szerda: 8.00–16.30, péntek: 8.00–12

VI. kerületi Kormányablak
1062 Budapest Andrássy út 55.
1062 Budapest Teréz kört 55. (Nyugati pályaudvar)
Ügyfélfogadás: Előzetes időpont-egyeztetés alapján.
Nyitva tartás: hétfő: 8–18, keddi, csütörtök: 8–16,
szerda: 11–19, péntek: 8–14

Országos Telefonos Ügyfélszolgálat
Kormányablakokban, önkormányzatokban történő
ügyintézéshez időpontot foglalhat telefonon keresztül
(ügyfélszolgálat felvilágosítást
ad a kormányablakokban, az önkormányzatokban és a
kormányhivatalok ügyfélszolgálati irodáiban intézhető
ügyekkel kapcsolatban. Segítenek a megfelelő ügytípus
megtalálásában, az ügyintézés helyszínének
és időpontjának kiválasztásában, az ügyintézéshez
szükséges önkormányzatok és iratok meghatározásában.
Telefon: 1818, E-mail: 1818@1818.hu

Terézvárosi Polgármesteri Hivatal
1067 Budapest, Eötvös utca 3.
Központi telefonszámok: 342-0905, 342-0906,
342-0907, 342-0908, 342-0909.
Ingyenes zöld szám: +36 80 201 138
Ügyfélfogadás: hétfő 13.30–18.00, szerda 8.00–16.30,
péntek 8.00–11.30

Ügyfélszolgálat
1067 Budapest, Eötvös utca 4., Telefon: 351 8939
Hétfő: 8.00–18.00, keddi: 8.00–16.00 szerda: 8.00–16.30,
csütörtök: 8.00–16.00 péntek: 8.00–13.30

Az önkormányzat bizottságai

Humán bizottság
Németh Helga Anna elnök, Szász Károly alelnök,
Császárné Csóka Ilona, Greskovics Borbála, Hegyi András,
Komjáthy Anna, Sajószegi Péter, Simonffy Márta,
Szilágyi Erika, Takács Gergely, Török Attila

Pénzügyi és jogi bizottság
Kecskés Balázs elnök, Németh Helga Anna alelnök,
dr. Bundula Csaba, Gaár Iván, Lindmayer Viktor,
Klein Kálmán Sándor, Matolcsi Györgyné,
Molnár Gergely, Óvári Gyula

Tulajdonosi bizottság
Bálint György elnök, Heltai László alelnök,
dr. Bundula Csaba, Czuppon Zoltán Zsolt, Fülöp Gergő,
Kecskés Balázs, Kovács Máté, Lindmayer Viktor,
Nyíri Gábor, Sajószegi Péter, Tóth Viktor

Környezetvédelmi bizottság
Heltai László elnök, Bálint György alelnök,
Bencsik Zoltán, Császárné Csóka Ilona, Csontos Gyöngyi,
Konta Cintia Dóra, Matokanovic Lúdia, Sajószegi Péter,
Simonffy Márta, Szász Károly, Varga Máté

Helló, 2021!

A világhírű sci-fi botrány-sorozatot, a Black Mirrort 2020-ban nem folytatták a készítői, mondván a valóság abszurditását úgysem sikerülne felülmúlniuk. Ezért aztán inkább egy meglehetősen szórakoztató és elgondolkodtató évösszegző ál-dokumentumfilmet készítettek Halál 2020-ra! címmel. Ajánlom mindenkinek, átgurul a (sírva) nevetéstől az ember 2021-be, és mi várja ott? 2020 logikus folytatása. A filmbe már nem került bele a Capitolium megrohamozása sámanjelmezben, de talán a homlokukra csaphattak az alkotók a hírcsatornákon futó képeket látva, hogy a film végén elhangzó prognózisba ez is bekerülhetett volna. Mi következik mindebből? Csak annyi, hogy nagyjából ugyanazok az emberek fordultak a Földdel együtt 360 fokot az elmúlt egy évben, és velük utazunk továbbra is. Mégsem ígérkezik kiszámíthatóbbnak a világ, csak az a biztos, hogy bármit lehet tovább fokozni. Ezt érezzük mi, budapestiek is mostanság, miközben polgármestereinknek egyre feljebb szerelik az akadályokat, nem törődve azzal, hogy nem kalandparkká, hanem sokkal inkább csatatérre változtatják a várost – mindannyiunk számára.

Kertész Anna

14

Megváltó lakás

A kalandos életű
idős házaspár végre révbe ért

Éjjel-nappal ránk vigyáznak

Jurás-Pálincás Gábor tűzoltó
századosnál, a Belsővárosi
Katasztrófavédelmi Őrs
parancsnokánál jártunk

16

Sorsokat kísérő csokrok

A Régimódi Virágüzletben
bárki családtaggá válhat

20

21

Történelmi ostyaropogás

100 év utazás a Ziegler családdal

Terézváros Közéleti, Kulturális és Életmódmagazin

KIADÓ: Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata **FELELŐS SZERKESZTŐ:** Kertész Anna **A LAP MUNKATÁRSAI:** Csejtei Orsolya, Dobi Ágnes, Gajdács Emese **TÖRDELÉS:** Formula Stúdió **FOTÓ:** Képszerkesztőség Kft. **SZERKESZTŐSÉG CÍME:** 1067 Budapest, Eötvös utca 3. **E-MAIL:** sajto@terezvaros.hu **NYOMTATÁS:** Mediaworks Hungary Zrt. **FELELŐS VEZETŐ:** Szabady Balázs nyomda üzletág igazgató **TERJESZTÉS:** Magyar Posta Zrt. **A HIRDETÉSEK FELADHATÓK A SAJTÓIRODÁN:** 06 1/342-0905, 2451-es mellék, sajto@terezvaros.hu **APRÓHIRDETÉSEK FELVÉTELE:** VI., Eötvös utca 3., recepció, hivatali nyitvatartási időben.

Terézváros

Megszűnik a parkolómatrica

A terezvárosi önkormányzat bevezeti az elektronikus parkolási engedélyt: az idei évtől nem kell matricát kihelyezni a járművekre.

A lakossági parkolási engedélyeket a jövőben online is lehet igényelni a <https://parkolas.eterezvaros.hu> oldalon, az eljárás díja pedig bankkártyával vagy átutalással fizethető, így nincs szükség személyes ügyintézésre.

Ugyanakkor továbbra is csak személyesen, az Ügyfélszolgálati Irodán (VI., Eötvös utca 4.) lehet igényelni a gazdálkodói, egészségügyi és ideiglenes (szervizelés, javítás idejére kiadható) parkolási engedélyt; a Magyar Állami Operaház környékére mint védett övezetre vonatkozó lakossági behajtási, valamint lakossági behajtási-várakozási hozzájárulást; a lakossági parkolási engedélyeket abban az esetben, ha egy állandó lakóhelyre két engedély kiváltását is kezdeményezik.

A járvány miatt az önkormányzat meghosszabbította a 2020-as parkolási engedély/matrica érvényességi idejét, így az 2021. március 31-ig érvényes.

További információk és feltételek: <https://www.terezvaros.hu/ugyintezes#-parkolasi-engedely>

MAGÁHOZ VONTA A KORMÁNY A GÉPJÁRMŰADÓT

A gépjárműadóval kapcsolatos feladatokat az önkormányzattól a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) vette át. A változás a gépjárműüzembentartókat (tulajdonosokat) nem érinti, pluszteendőjük nem lesz, ám az intézkedés csaknem 300 millió forintos bevételkiesést jelent a területnek. Év elején a NAV minden érintettnek határozatot küld a fizetendő adóról, az aktuális fizetési határidőkről és az új gépjárműadó-bevételi számláról. 2022-től már csak azok kapnak értesítést a NAV-tól, akiknél valami változás történt. A gépjárműadó első részletét 2021. április 15-ig, a másodikat 2021. szeptember 15-ig kell befizetni. A változások nem befolyásolják a gépjárműadó alóli mentességeket. A 2020. december 31-én fennálló adómentességet és szüneteltetést az önkormányzatok adatszolgáltatása alapján a NAV automatikusan figyelembe veszi.

Ünnep után energiát adnak

A legtöbb helyen vízkeresztet, azaz január 6-át követően válnak meg a fenyőfáktól, ez a folyamat akár egy-másfél hónapig is eltarthat. Budapesten ezekben a hetekben az FKF ingyen szállítja el a kidobott kb. fél-millió fenyőfát.

Amikor kitesszük a fát, érdemes odafigyelni arra, hogy úgy helyezzük a kuka mellé, hogy az ne akadályozza a gyalogos- vagy gépkocsiforgalmat. A legjobb, ha elvisszük egy közeli gyűjtőpontra.

Terezvárosban és a környékünkön a következő gyűjtőpontoknál tehetjük le a fákat: Lövéde tér 2. (VII. kerületi oldal), Podmaniczky u. 61. és a Podmaniczky u. 33. számmal szemben (1,1 m³-es konténer mellett).

A kiszolgált fenyőfák a Fővárosi Hulladékhasznosító Mű kazánjaiba kerülnek. A fenyőfa a magas gyantatartalom miatt kitűnő tüzelőanyag, amelyből az elégetéssel több tízezer budapesti háztartás számára biztosítanak fűtési hőt és elektromos áramot.

Kukákat és takarítókat kell pótolni

Az önkormányzatokat érintő kormányzati elvonások miatt a főváros költségcsökkentő lépésekre kényszerül: a budapestiek számára az első érezhető változás a köztéri szeméthyűtők számának jelentős csökkentése, illetve az utcai takarítók számának megfelezése. Terézváros önkormányzata és a köztisztaságért felelős cége azon dolgozik, hogy a kerületben minél kevésbé lehessen érzékelni a fővárosi változásokat.

Közel 90 milliárd forinttal csökkent a főváros bevétele, köztisztasági feladatokra 1,4 milliárd forinttal kevesebb lesz az idén, egyebek mellett nem jut elég pénz az utcák takarítására és az utcai kukák ürítésére sem, ezért a Fővárosi Köztér- és Fenntartó Zrt. (FKF) felére csökkentette a kézi takarítást végzők számát, megszüntette a hétfégi takarítást, illetve a köztérbeli szeméthyűtők 30 százalékát leszerelte.

„Pár hónapon belül nagyon komolyan érzékelni lehet az elvonás következményeit a fővárosban – mondta dr. Kerék-Be-

leznay Zsuzsanna, Terézváros köztisztaságért felelős alpolgármestere. – Minden erőnkkel azon dolgozunk, hogy a kerületünkben fenn tudjuk tartani az elmúlt év során fokozatosan javuló köztisztasági helyzetet. Nem nézzük a területi hatásköröket, ha arról van szó, hogy tiszták, rendezettek legyenek Terézváros közterei. Hónapok óta besegítünk a takarításba a fővárosi kezelésű területeken is: az Oktogonon, a Körúton, az Andrássyn és a Podmaniczky utcában.”

Bár az elmúlt évben az önkormányzatnak köszönhetően jelentősen nőtt a kerületben a kukák száma és az idén is folytatódik a program, a 140 fővárosi hulladékgyűjtő edény eltűnését megérzi Terézváros. Éppen ezért a kerület köztisztaságáért felelős Terézvárosi Foglalkoztatást Elősegítő Nonprofit Kft. Kerék-Beleznay Zsuzsanna alpolgármesterrel egyeztetve intézkedési tervet dolgoz ki a helyzet kezelésére.

FOTÓ:
ADRIÁN ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

Korszerűbb lett a fűtés a TAZI-ban

A Tóth Aladár Zeneiskolában lévő két elavult berendezést kondenzációs kazánokra cseréltette az önkormányzat.

A korszerűsítést a Terézvárosi Vagyonkezelő Nonprofit Zrt. bonyolította, a munkát a nyílt közbeszerzési eljárás nyertese, a MI-LE Épületgépészeti és Energetikai Kft. végezte el. A fűtőberendezések cseréjével egyidejűleg a szükséges gépészeti korszerűsítésekre is sor került. Annak ellenére, hogy a munkavégzés részben tanítási idő alatt történt, a növendékek egy percig sem maradtak fűtés nélkül, ugyanis a kivitelezés alatt a régi rendszeren keresztül biztosították az egész épületben a meleget.

A terézvárosi önkormányzat, annak ellenére, hogy az iskolák fenntartója és működtetője az állam, részt vállal az iskolaépületek karbantartásában, felújításában, hiszen az intézményekben kerületi gyerekek tanulnak. Az önkormányzat minden lehetséges módon segíti, hogy a gyerekek és a tanárok megfelelő környezetben, korszerű eszközökkel vé-

gezhessek napi munkájukat. A kazáncserével nemcsak az intézmény fűtésszámlája lesz kevesebb, de a kisebb gázfogyasztás környezetkímélőbb is. A zárt égésterű készülékek nagyobb biztonságot jelentenek, ott ugyanis, ahol ilyen kazán üzemel, nem kell tartani a szén-monoxid visszaáramlásától.

Mi lesz a városunkkal?

Körút menti polgármesterek az elvonásokról

A január a költségvetés megtervezésének időszaka az önkormányzatoknál. Egyébként sem könnyű feladat a megannyi fontos közfeladatra szétosztani az évek óta szűkülő forrásokat, most azonban szinte lehetetlen az ellenzéki vezetésű önkormányzatok számára, amelyek nem juthatnak „baráti támogatáshoz” a kormánytól. A járvány miatt kiesett bevételek, az elvont gépjárműadó, az ingyenes parkolás, a lefelezett iparüzési adó és az egyéb megszorítások miatt az általunk megkérdezett kerületek átlag 10-15 százalékát veszítették el a bevételeiknek, miközben a kiadásaiak nőttek. Vajon mit éreznek meg mindebből az ellenzéki vezetésű, Körút mentén lévő kerületek lakói, az ott dolgozók és mit a rajtuk áthaladó budapestiek? Kérdéseinkre Soproni Tamás, Terézváros polgármestere, Niedermüller Péter, Erzsébetváros vezetője, Pikó András józsefvárosi és Baranyi Krisztina ferencvárosi polgármester, valamint Tóth József, a XIII. kerület első embere válaszolt.

Kertész Anna

A napokban ízelítőt kaptunk abból, hogy mi vár Budapestre, ha a kormány továbbra is bünteti az ellenzéki vezetésű fővárost, pontosabban a benne élőket. A közel 90 milliárdos veszteséget elszenvedő főváros minden területen, így a köztisztasági kiadásokat illetően is megszorításokra kényszerült, ennek következményeként a köztéri szemétygyűjtők számát 30 százalékkal, az utcaseprőikét pedig a felére csökkentette. A leginkább érintett belvárosi kerületeknek újabb kihívással kell megküzdenie: a területükön saját forrásból kiegészíteni a fővárosi köztisztasági feladatokat, miközben a hagyományos működésükre is 10-15 százalékkal kevesebb jut.

szíteni a fővárosi köztisztasági feladatokat, miközben a hagyományos működésükre is 10-15 százalékkal kevesebb jut.

Csontra lecsupaszítva

„Tavaly több mint 2,8 milliárd forintot, vagyis a működésre fordítható pénz 15 százalékát elvesztettük a kormányzati elvonás miatt – mutat rá Pikó András, Józsefváros polgármestere. – Jelen állás szerint a káptalanfüredi gyermeküdülőre szánt 1,7 milliárdot elveszi a kormány, így 4,5 milliárd lehet az összes eddigi elvonás. Ez azért nagyon sok, mert az önkormányzatok költségvetésének 80-85 százaléka kötelezően előírt feladatokra szól, kötött felhasználással. Ha úgy tetszik, ez az önkormányzati költségvetés csontváza. Ha jó állapotban van egy önkormányzat, akkor 20, ha nincs, akkor 10-15 százalék az, amiben mozgástere van, amiből önként vállalt feladatokat láthat el. Mi most csontra le vagyunk csupaszítva, a kormány minden húst lerágott rólunk, a kötelező feladatokat épphogy el tudjuk látni.”

Terézváros a tervezett 14 milliárdos bevételének a hetedét, 2 milliárd forintot veszítette el tavaly, amely az idén 3 milliárdra emelkedhet. Ez az összeg akko-

ra, mint amennyibe a kerület egészségügyi (TESZ) és szociális intézményeinek (TCSGYK, bölcsődék, Tegosz), illetve az óvodák egyéves fenntartása összesen kerül. Mindeközben a kiadások a járványhelyzet és a kormány intézkedéseinek következtében folyamatosan nőnek.

Közös fejlesztés helyett kifosztás

„A programunk egyik legfontosabb eleme a köztisztaság javítása, eddig is nagyon komoly összeget szántunk erre a területre, nőtt a kukák száma, gyakoribbá vált a közterületek takarítása. Most ezt az új helyzetet is kezelni kell, saját forrásból – mutat rá Soproni Tamás hozzátéve, hogy Józsefvárossal vagy Erzsébetvárossal ellentétben a kerület nem „üres kasszát örökölt”, egyelőre a tartalékait éli fel a városrész. – Sokáig nem lehet ezeket a veszteségeket lenyelni, előbb-utóbb elfogy-nak a tartalékaink.” A polgármester elmondta, hogy az önkormányzat az elmúlt évben leginkább magán spórolt, a kulturális és szociális kiadásokat nem csökkentette. A zöldítési program is folytatódott, valamint tovább zajlott a fejlesztések előkészítése. „Bár nyilván a fejlesztéseket állítja le elsőként az az önkormányzat, amely jelentős bevételkieséseket szenved el, de a lakóhelyteremtés, a gazdaság élénkítése szempontjából ezek rendkívül fontosak – mondja Terézváros polgármestere. – A főváros képviselőjében Kiss Ambrus budapesti alpolgármester, Tóth József és én javaslatot tettünk arra, hogy 1+1 forintos alapon fejlesztési támogatást nyújtson a kormány, ezzel motiválva az önkormányzatokat a fejlesztésre. Ők azt gondolták

FOTÓ: ADRIÁN ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

40ezer

**forintot húznak ki
minden ferencvárosi
zsebéből
a kormányzati
elvonások**

megoldásnak, ha inkább kifosztanak minket. Nem túl konstruktív hozzáállás, amelynek az áldozatai a város lakói.”

Józsefvárosban az 1,125 milliárd forint fejlesztési forrás kormányzati elvonása miatt nem jutott 200 millió bölcsőde- és óvodafejlesztésre, 150 millió a Horváth Mihály tér fejlesztésére, 60 millió a Semmelweis Egyetem II. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika előtti parkoló fejlesztésére, 95 millió közbiztonsági fejlesztésekre és 620 millió önkormányzati bérlakásfejlesztésekre – tudtuk meg a VIII. kerületi önkormányzattól.

Szintén a lakhatási válság kezelése szempontjából létfontosságú lakásfelújítási programok az áldozatai a megszorításoknak a VII. és a IX. kerületben. Erzsébetvárosban ahhoz az 1 milliárd forinthez is „hozzá kellett nyúlni”, amelyet a szociális bérlakások felújítására különítettek el, Ferencvárosban pedig gyakorlatilag le kellett állítani a tömbrehabilitációt. „Teljes épületek helyett csupán lakásokat újítunk fel, és bizonytalan időre el kellett halasztanunk a Haller Park felújításának második ütemét. Az előzetesen tervezettnél jóval kevesebb jut útfelújításra is” – mondta el Baranyi Krisztina, a 2021-ben a szokásosnál kb. 2,2 milliárd forinttal kevesebből gazdálkodó IX. kerület polgármestere.

Kevesebb pénz köztisztaságra, közbiztonságra

A több mint 2 milliárdos veszteséget elszenvedő VII. kerület polgármestere, Niedermüller Péter az elvonás mértékét és jelentőségét éppen az útfelújítás, útkarbantartás példáján érzékelteti: „A szokásos karbantartásokra az önkormányzat évi 33 millió forintot szánt eddig, amelyre a gépjárműadóból származó bevétel harmadát fordítottuk. Most, hogy elvették tőlünk a gépjárműadót, még a rendes karbantartást sem tudjuk elvégezni, csupán a vészhelyzeteket kezeljük. Ez közép- és hosszú távon az utak állapotának romlásához vezet. És nem jut pénz a közbiztonsági szempontból fontos, mára teljesen elöregedett kamerarendszer tervezett cseréjére sem, leállt a kéménybélelési programunk, emellett a köztisztasági területre is kevesebb pénz jut, így nem tudjuk folyamatosan szervizelni a gépeinket. Az óvodáinkban is csak a legszükségesebb javítási munkákat tudjuk elvégezni. Jól látszik, hogy ezek olyan következmények, amelyekről még működhet egy kerület, de előbb-utóbb megbosszulják magukat.”

Míg a stabil háztartással rendelkező XIII. kerület beruházások csúsztatásával, későbbre halasztásával kezeli a 4 milliárdos bevételkiesést (a 4 milliárd forintos összeg megegyezik azzal, amit az önkormányzat egy évben az egész szociális területre költ), addig Józsefvárosban rengeteg önként vállalt feladatról kell lemondani. „Tavaly és az idén is kevesebb jut a tervezettnél köztisztaságra, önkormányzati intézményekre. Például 100 millió forintnál több az az összeg, amivel az önkormányzat a kerületi iskolákat segítette különböző módokon, a buszbérléstől a telefonflottáig, ezeket most nem tudjuk majd fizetni” – árulta el Pikó András polgármester, hozzátéve, hogy „a kormányzati megszorítások éppen azért felháborítók, mert a kerü-

letben őket közvetlenül segíteni képes önkormányzatokat sújtják. Ahelyett, hogy a kormány az önkormányzatok szociális rendszerén keresztül támogatná a munkahelyüket elvesztő embereket, a válság miatt bajba kerültek, valamint a vállalkozásokat, éppen hogy elvágja ennek a lehetőségét”.

FOTÓ: ADRIÁN ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

Az emberektől veszik el

„A kormányzati elvonások tavaly minden IX. kerületi lakos zsebéből legalább 40 ezer forintot vettek ki. Egy négytagú család tehát 160 ezret fizetett a kormánynak” – mutat rá érzékletesen Baranyi Krisztina arra, hogy a kormány önkormányzatokat sújtó intézkedéseinek legfőbb áldozatai a hétköznapi emberek. Soproni Tamás is ezt hangsúlyozza: „Bár nyilván sok álmatlan órát okoz nekünk, kerületi vezetőknek, hogy hogyan pótoljuk a kieső forrásokat, hogy hogyan csoportosítsuk át a pénzeket, de végső soron nem velünk szúr ki a kormány, hanem azokkal az emberekkel, akik ezeken a megbüntetett ellenzéki vezetésű településeken élnek.” Azokkal, akik a bajban pont a megsarcolt önkormányzatokra számíthattak, számíthatnak a leginkább.

„A kormány inkompetenciája és tehetetlensége miatt a járvány kezdetétől az önkormányzat látta el védőfelszereléssel a IX. kerületi egészségügyi dolgozókat. Önkormányzati alkalmazottak és önkéntesek segítségével ellátjuk a hatósági karanténban lévőket és az önkéntes karantént vállaló időseket. Rendszeresen fertőtlenítjük a rendelőintézeteket, óvodákat, bölcsődéket és a legforgalmasabb közterületeket. A jövő héten negyedik körben juttatunk el maszkokat valamennyi ferencvárosi háztartásba. Pandémiás járadékot és a korábbinál könnyebben elérhető rendkívüli segítyt biztosítunk a járvány miatt jövedelmüket elvesztő kerületi lakosoknak. Az általános iskolák tavaszi bezárása alatt tanulószobát üzemeltettünk és informatikai eszközöket gyűjtöttünk a rászoruló gyerekeknek. Kerületi szociális munkások pedig vitaminokat osztottak a hajléktalanoknak” – sorolja Baranyi Krisztina, hozzátéve, hogy a IX. kerület a rendkívüli segélyeken és a pandémiás járadékon kívül tavaly körülbelül 100 millió forintot költött a védekezésre, ez az összeg a XIII. kerületben közel 500 millióra rúgott.

”

Ha a kormánypárti politikusok nem képesek túltenni magukat az önkormányzati választáson elszenvedett vereségen, és ezért megvonnak szerzett jogokat, juttatásokat csökkentenek, akkor nézzenek a kerületi lakosok szemébe, és magyarázzák el nekik, hogy ez miért történik.

Erzsébetvárosnak a járvány elleni védekezés és a segítségnyújtás eddig 130 millió forintjába került, Józsefváros több mint 100 milliót, Terézváros 300 millió forint körüli összeget fordított a járvány miatt bajba jutott lakosai megsegítésére, és rengeteg önkéntes munkát végeztek. „A pluszfeladatokhoz, amelyeket a kormány az önkormányzatokra hárított a járványhelyzetben, pluszforrást nem biztosított” – mondja Pikó András.

Jöhet a csőd?

Arra a kérdésre, hogy csődbe mehetnek-e az egyes önkormányzatok, a polgármesterek többsége nemmel felel, de azt elismerik, hogy nehéz idők következnek. Bár mindannyian azon dolgoznak, hogy a lakók mind kevesebbet érezkeljenek a forráselvonásokból, nem lehet megtartani a szolgáltatások színvonalát, ha az elvonások ilyen mértékben folytatódna.

„A működési költségvetés 10-15 százalékának elvonása csödközelési helyzet – mondja Pikó András. – A közszolgáltatások finanszírozásának csökkentése mindenki számára érezhető, látható lesz, de az alapvető feladatok biztosításáról és a leginkább rászorulókat támogatásáról így sem akarunk lemondani.”

Ráadásul sejteni sem lehet a folytatást. „A kormány egy péntek este 11-kor megszavaz valamit, és hétfőn újabb százmillióktól esünk el” – mondja Niedermüller Péter. „Egyelőre stabil a gazdálkodásunk, de hosszú távra képtelenség tervezni, nem tudjuk, hogy a kormány bosszúhadjárata meddig megy el – árnyalja a képet Soproni Tamás. – Ahogy valószínűleg a többi polgármester, én sem harcolni jöttem ide, hanem lokálpatriótaként az volt a szándékom, hogy élhetőbbé tegyem ezt a kerületet. Én nem szeretem, ha országos politika zajlik helyi szinten. A képviselő-testületben is ugyanúgy kezelek minden képviselőt, a pártjától függetlenül. És ugyanúgy dolgozom a fideszes lakókért is a kerületben, mint bárki másért. Őket is sújtják ezek az intézkedések.”

Mindezek miatt – ahogy a többi megkérdezett polgármester – Soproni Tamás is szükségesnek érzi a közös tiltakozást. Niedermüller Péter szerint el kell számoltatni a kormányt azzal, hogy „hova tette az önkormányzatoktól elvont pénzeket. Mutassák meg tételesen, hogy a járványhelyzet kezelésére költötték-e az ezeken a településen élő emberektől elvett összegeket”.

„Elengedhetetlennek tartom a közös fellépést – hangsúlyozza Pikó András. – A diszkrimináció lekapcsolása nem elég. Baranyi Krisztina néhány hete azt vetette fel, hogy egy időre le kellene állítani egyes közszolgáltatásokat, így érzékeltetve, mi mindent fenyegetnek a kormány intézkedései. Ha a kormánypárti politikusok nem képesek túltenni magukat az önkormányzati választáson elszenvedett vereségen, és ezért megvonnak szerzett jogokat, juttatásokat csökkentenek, akkor nézzenek a kerületi lakosok szemébe, és magyarázzák el nekik, hogy ez miért történik. A felelősség az övék, és erről minden budapestinek tudnia kell.”

Szegénység időkorlát nélkül

A kormány egy tavalyi év végi rendelettel bebetonozta az öregségi nyugdíjminimumot, amelynek immár időkorlát nélkül 28 500 forint marad az összege. Erzsébetváros és Terézváros országgyűlési képviselője, dr. Oláh Lajos szerint ez újabb bizonyítéka annak, hogy a kormány a legszegényebbeket magára hagyja.

„Ez a kormány egészen speciális társadalompolitikát folytat: csak az amúgy is jó helyzetben lévő rétegeket támogatja, csupán nekik kedvez az adó-, nyugdíj- és támogatási politikájával, míg a nehéz helyzetben levőket, köztük az alacsony nyugdíjból élőket magára hagyja” – hangsúlyozta Oláh Lajos.

A képviselő felhívta a figyelmet arra, hogy Terézvárosban 209 olyan nyugdíjas él, akinek az össz-jövedelme kevesebb mint 60 ezer forint. Ebből az összegből kellene megélniük, miközben az alapvető élelmiszerek az inflációnál nagyobb mértékben drágulnak. „Számталanszor elmondták a járvány alatt, hogy az idősekre kell a leginkább vigyáznunk, mégsem juttatott nekik a kormány a 150 millió rendelkezésre álló maszkból. Azt a javaslatot is elutasították, hogy ebben a nehéz időszakban kapjanak 50 ezer forint támogatást az idősek. A járvány alatt azok az önkormányzatok próbálják az idős helyeket is segíteni, akiket a kormány minden lehető módon megsarcol. A Fidesz–KDNP koalíció még ezen a csatornán keresztül is megpróbálja ellehetetleníteni az alacsony nyugdíjból élők megsegítését.”

Oláh Lajos rámutatott, hogy egy normális nyugdíjpolitikának az kell legyen a célja, hogy a nehezebb helyzetben lévő időseket a társadalmi szolidaritás jegyében jobban segítse, mint a magasabb jövedelműeket.

Ráadásul a nyugdíjminimum befagyasztása egy sor szociális ellátás befagyasztását is jelenti, hiszen azok a nyugdíjminimum alapján számolódhatnak. „A kormány ezzel a lépéssel nemcsak az időseket, hanem a családokat, a rászorulókat is cserbenhagyja, hiszen a kormány tétlensége miatt a gyermeknevelési, az anyasági és az otthonteremtési támogatások, a gyermekvédelmi kedvezmény és a baleseti táppénz is változatlan összegű marad – hangsúlyozta a képviselő, hozzátéve, hogy Lázár János egyszer azt mondta: akinek nincs semmije az annyi is ér. – Ez a cinizmus nemcsak a szavak szintjén mutatkozik meg, hanem a tettekben, illetve azok hiányában is. A kormányzásra jelentkező ellenzéki koalíció most készülő közös programjának az alapértékei megszülettek, jelenleg szakemberek bevonásával folyik a programalkotás, amelyben az alacsony jövedelmű nyugdíjasokra is kiemelt figyelmet fordítunk majd.”

A DK korábban is biztosított védőfelszerelést a területben dolgozó házi orvosok és gyermekorvosok számára – most kiterjesztik ezt a lehetőséget mindazoknak, akik közösségi munkát végeznek. A szociális gondozók, civil szervezetek munkatársai, egészségügyi dolgozók és bárki, aki mások megsegítésén dolgozik a területben, a drolahlajos@dkp.hu e-mail-címen jelezheti igényét védőfelszerelésre.

HIRDETÉS

ONLINE TÁJÉKOZTATÓ A BEIRATKOZÁSSAL KAPCSOLATBAN Budapest-Fasori Református Kollégium Julianna Általános Iskola

Szeretettel várjuk Önöket, iskolánk online, beiratkozás előtti szülői tájékoztatójára **2021. február 3-án**, 17.00 órai kezdettel.

Előzetes regisztráció szükséges: beiratkozas@juliannaiskola.hu

Címünk: 1071 Budapest, Rottenbiller utca 43–45.

Telefonszámunk: 06-1-321-0626, <https://fasor.hu/julianna/>

A kisebbeket szeretettel várjuk óvodánkba: <https://fasor.hu/csipkebokor/>

Szimbolikus csodaovi

A két évig tartó felújítás után a közelmúltban vehették birtokba a gyerekek a megszépült, kibővült Patrona Hungariae Óvodát a Szondi utcában.

Gajdács Emese

Már az óvoda bejáratánál megcsapja az ember orrát az „új bútor”, a tisztaság illata, és a látvány csak tovább fokozza azt az érzést, hogy ide bizony igen jó lehet járni, akár óvodásról, akár nevelőről, akár szülőről legyen szó.

A szép, világos, tágas terek, a sok természetes fény, a pedagógusok keze munkáját és fantáziáját dicséret díszítő dekorációk, a színes felületek mind azért vannak, hogy a gyerekek szeressék ezt a helyet, jól érezzék itt magukat. Ottjártunkkor megkérdeztük őket, mi a kedvencük a teljes egészében felújított épületben, és ők kórusban, hangosan felelték: az udvar!

Megérte várni rá

Amint kilépünk az épület által körbevett, nyitott területre, megértjük a kicsik lelkesedését. A talajt esésvéddő, színes gumiburkolat borítja, ami amel-

lett, hogy vidám és dekoratív, a balesetek megelőzését is szolgálja. Mindenki kedvence a burkolatból kikandikáló bálna, de van itt jókora homokozó, ivókút, az esős időre felkészülve fedett rész, valamint sok izgalmas és a mozgást is fejlesztő játék, mászóka, valamint egy minifocipálya is.

Mindezt decemberben vehették birtokba az óvodások, akik az elmúlt két esztendőben két másik telephelyen voltak kénytelenek átvészelni az átmeneti időszakot. Advent első hetében egy teljes egészében megújult, emeletráépítéssel kibővült modern épület fogadta őket, tornaszobával, tálalókonyhával és fejlesztőszobával.

A több mint félmilliárd forintba kerülő beruházás 2019 áprilisában kezdődött, és decemberben költözhetett vissza az intézmény a megújult falak közé. A projektet a Terézvárosi Vagyonkezelő Non-profit Zrt. bonyolította, a kivitelező a Fauna-Duo Kft. volt.

Döccenő nélkül

„Nagyon hálásak vagyunk mindazoknak, akiknek köszönhetően ez a felújítás megtörténhetett. Hassay Zsófiának, a kerület előző polgármesterének és az akkori képviselő-testületnek, hiszen a döntést ők hozták meg, ők kezdték el a beruházást. Ugyancsak köszönet illeti Soproni Tamást és a 2019 októberében felállt új testületet, hiszen ők is az ügy mellé álltak, így döccenő nélkül mehetett tovább az építkezés. A beruházást lebonyolító kerületi vagyonkezelő mindvégig remek partnerünk volt, minden kérésünket meghallgatták, igyekeztek a segítségünkre

lenni, ahogyan ezt már évek óta tapasztaljuk. Ez a felújítás is szép példája az egyház és az állam, jelen esetben pedig az önkormányzat szoros együttműködésének. Úgy érzem, hogy intézményünk szimbóluma a szép, nemzeti együttélésnek is, hiszen integrált óvodaként teljesen nyitottak vagyunk, várjuk és fogadjuk a sérült, hátrányos helyzetű, menekült státuszú gyermekeket is” – mondja Rubovszky Rita, az integrált óvodát működtető Patrona Hungariae Katolikus Iskolaközpont igazgatója, külön kiemelve Farkasné Egyed Zsuzsanna óvodavezető szerepét. Az intézményt évtizedek óta irányító, országosan elismert szakember arra is emlékeztetett, hogy az óvoda a Patrona Hungariae Katolikus Iskolaközpont tagintézményeként működik, 19 éve a kerületi önkormányzat együttműködésével.

Mindenki óvodája

„A nálunk zajló integrált nevelés gyönyörű, de sok áldozattal járó feladat. A fővárosban egyedüli intézményként bármilyen fogyatékossgal élő gyermeket fogadunk. Járnak hozzánk, látás-, hallás-, mozgássérült, autista, értelmileg lassabban fejlődők is, akik együtt cseperednek ép társaikkal. Szeptembertől hat csoporttal működhetünk, lehetőségünk lesz a két és fél éveseket egy kisebb létszámú csoportban fogadni, és nem csak a megadott kerületi körzetből tudjuk felvenni őket – hangsúlyozta Farkasné Egyed Zsuzsanna. – Pedagógiai programunk lényeges eleme az anyanyelvi, a zenei nevelés, a hagyományos európai keresztény értékek és a néphagyomány megőrzése, átadása. A szülőknek a nevelésben is társai kívánunk lenni, mert valljuk, hogy csak együtt tudjuk a gyermekeket szépre, jóra nevelni. A kölcsönös bizalom, a szülőkkel együtt megvalósított programok igazi közösséggé formálják a Patronába lépőket.”

Szülöként és pedagógusként is nyomon követhette az óvoda felújításának folyamatát Lindmayer Viktor, aki a terézvárosi képviselő-testületben jelenleg a Fidesz-frakciót vezeti, az előző ciklusban pedig képviselőként maga is megszavazta a beruházást, és a gyermekei is a Patrona óvodába járnak:

„A Patrona óvoda mintegy 30 évet várt a felújításra, így igazán nagy öröm, már-már szimbolikus lépés volt, amikor advent első hetében visszaköltözhetek a gyönyörűen megszépült, komfortossá vált épületbe. Nem csupán esztétikusabb lett, de ki is bővült, ennek eredményeként már nem két telephelyen kell fogadni a gyerekeket. 2014–2019 között a kerület akkori vezetése egymás után újíttatta fel az összes óvodát, orvosi rendelőt, a védőnői központot, valamint sokat költöttünk az általános iskolákra is. A Patrona óvoda épülete önkormányzati tulajdon, így nem volt kérdés, hogy jelentős összeget fordítunk a rekonstrukcióra. Mivel a gyermekeim ebbe az intézménybe jártak és járnak, saját tapasztalatból, bár biztosan elfogultan mondhatom, hogy a kerület legszínvonalasabb óvodájában remek munkát végeznek a pedagógusok.”

Otthon Terézvárosban

Január 6-án, az óvoda szűk körű átadó ünnepségén a kerület jelenlegi polgármestere, Soproni Tamás is az összefogás, a folytonosság erejét hangsúlyozta: „A vezetők célja mindig az, hogy a rájuk bízott helyeken jó legyen élni. Én polgármesterként azt szeretném, hogy Terézváros vonzó legyen, sok kisgyermek nőjön itt fel, érezzék jól magukat a családok. Szeretnénk, ha minél többen ebben a kerületben találják meg számításukat, itt lelnének otthonra. Kiváló gyermekorvosaink, elkötelezett bölcsődei gondozóink, óvodapedagógusaink vannak, és mindent meg is teszünk annak érdekében,

hogy szakembereinket a kerületben tartsuk. A családok érdekében fordítunk pénzt azokra az intézményekre is, amelyeknek a fenntartásáért nem önkormányzatunk felel: nemrég fejeztük be az Erkel iskola homlokzatának felújítását, a Tóth Aladár zeneiskola kazáncseréjét, most pedig itt vagyunk a megújult Patrona óvodában. Ez egy ciklusokon átívelő beruházás volt, amit még a Hassay Zsófia vezette előző önkormányzat indított el, ezért is sajnálom, hogy ő nem tudott eljönni az ünnepségre” – fogalmazott Soproni Tamás.

Lehet hatékonyabb az üdültetés

Több Terézvárosban élő pihenhessen az önkormányzat síófoki üdülőjében, az igénybevételhez kiírt pályázat pedig legyen egyszerűbb és átláthatóbb – röviden így foglalható össze a Demokratikus Koalíció terézvárosi önkormányzati frakciójának javaslata.

„Az a célunk, hogy minél többen ki tudják használni a síófoki üdülő lehetőségeit. Ezt úgy lehet elérni, hogy kitoljuk a szezon korábbi határát, vagyis meghosszabbítjuk azt az időszakot, amikor igénybe lehet venni a szolgáltatást – mondta el Miyazaki Jun humán területért alpolgármester. – A járványhelyzet ellenére is bebizonyosodott, hogy nagyon sok olyan rászoruló család, idős ember él kerületünkben, akinek hatalmas segítséget jelenthet, ha a Balaton partjától néhány száz méterre lévő, jól felszerelt üdülőben, kellemes körülmények között pihenhet egy hetet. Sokan korábban csak álmodozhattak egy ilyen lehetőségről. Éppen ezért 2021-ben szeretnénk bővíteni az üdülő kihasználtságát.”

A koronavírus-járvány miatti vészhelyzet 2020-ban az élet szinte minden területén megváltoztatta a korábban megszokott rendet. Tavasszal, a járvány első hulláma alatt nem lehetett előre tudni, hogy mikor nyithat meg a síófoki üdülő, a pályázati kiírás időpontja is egyre későbbre tolódott. „A rendkívül helyzet nyomán felmerült, hogy az első hullám idején leginkább helytálló, legjobban teljesítő szociális dolgozóknak helyet kellene biztosítanunk az üdülőben – mutatott rá az alpolgármester. – A Terézvárosi Gondozó Szolgálat, a Terézvárosi Család- és Gyermejjóléti Központ, illetve más intézményeink munkatársai egész évben a terézvárosiakról gondoskodnak. Szeretnénk elérni, hogy a jövőben pályázati úton egyszerűen jelentkezheszenek a nyaralási lehetőségre. Az üdülő éves nyitvatartásának meghosszabbításával ezt meg tudjuk valósítani, így – a jövedelmi helyzet függvényében – még több terézvárosi lakót láthatunk majd vendégül.”

A szakmai egyeztetés, a pályázati feltételek finomhangolása jelenleg is zajlik. A tervek szerint 2021 első negyedévében a képviselő-testület hozhat döntést a megújuló lehetőségről. „Bízunk benne, hogy a járvány addigra véget ér, és tavasszal minél előbb meg tudjuk nyitni a síófoki üdülőt” – mondta Miyazaki Jun.

Kecskés Balázs, a Demokratikus Koalíció önkormányzati

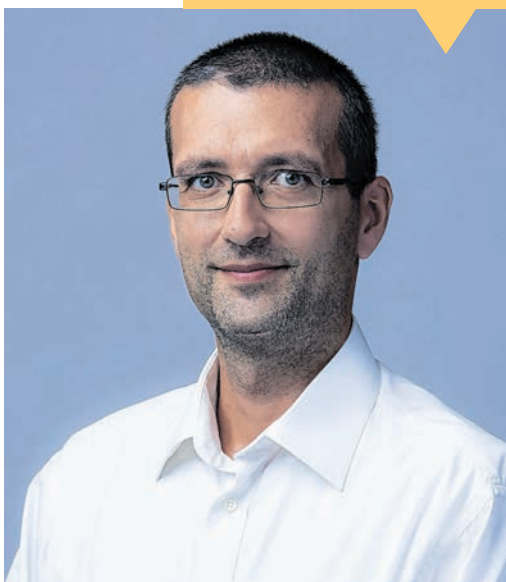
Miyazaki Jun humán ügyekért felelős alpolgármester

FOTÓK: TUBA ZOLTÁN/KÉPSZERKESZTŐSÉG

„Bár az elmúlt esztendőben az üdülési rendszer sokaknak nyújtott remek kikapcsolódást, azonban a hiányosságai is megmutatkoztak. Emiatt szükség van az átgondolására és korrekciójára. Az általunk javasolt változtatásokkal az önkormányzat által biztosított szolgáltatást a kerület lakói szélesebb körben, illetve gyakrabban vehetik igénybe.

Kecskés Balázs, a DK terézvárosi frakciójának vezetője

képviselőcsoportjának frakcióvezetője kifejtette: „Bár az elmúlt esztendőben az üdülési rendszer sokaknak nyújtott remek kikapcsolódást, azonban a hiányosságai is megmutatkoztak. Emiatt szükség van az átgondolására és korrekciójára. Az általunk javasolt változtatásokkal az önkormányzat által biztosított szolgáltatást a kerület lakói szélesebb körben, illetve gyakrabban vehetik igénybe. Az üdülésre eddig meghatározott szempontok szerint, egy bizonyos időintervallumon belül lehetett pályázni. Az eddigi évek tapasztalatai alapján a DK-frakció – Szász Károly idősgyi tanácsnok javaslatára – kezdeményezi, hogy a képviselő-testület egy önkormányzati rendelet keretében szabályozza az üdülő használati módját. Álláspontunk szerint a pályázati feltételeket is egyszerűsíteni, racionalizálni kell. Az üdülő üzemeltetésére kötött szerződést a megfelelő hatékonyság elérése érdekében a Terézvárosi Vagyonkezelő Nonprofit Zrt. felülvizsgálta, illetve a szükséges pontokon módosította. A rászorulóknak továbbra is csak jelképes összeg lesz a költségtérítés.”

Nem csak a híveken segítettek

FOTÓ: ADRIÁN ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

**Miként hat a vallás-
gyakorlásra a járvány?
Mennyiben erősítette
az egymásra figyelmet,
az adakozást
ez a nehéz időszak?
Erről is beszélgettünk
a Szent Család
templomban Udvardy
Tamás plébánossal.**

FOTÓ: DIMÉNY ANDRÁS/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

„A járvány bizony érezteti a hatását nálunk is. Jelentős változtatásokra kényszerültünk, de minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy a hozzánk betérő hívek megkapják a lelki támogatást, jól érezzék magukat. Ennek érdekében jó néhány óvintézkedést is bevezettünk, figyelünk egymásra, óvjuk az embereket. A liturgiákat megtartjuk, de nem szerveztünk koncerteket, kulturális összejöveteleket” – mondja Tamás atya, aki büszkén vezet minket körbe a belvárosi templomban.

Már a bejáratnál emlékeznünk kell az egész évünket meghatározó vírusveszélyre, itt ugyanis egy érintésmentes, korszerű kézfertőtlenítő fogad. Mint megtudjuk, a templomban korábban is voltak elhelyezve fertőtlenítők, ezt a biztonságos szerkeze-

Bálint Györgytől Udvardy Tamás plébános vette át az ajándécsomagokat

tet pedig Bálint György, a 8. számú választókörzeti képviselő ajánlotta fel.

„Arra is ügyelünk, hogy a hívek tartani tudják a biztonságos távolságot, ezért minden padsort fűtünk, lehetőséget teremtve arra, hogy egymástól távolabb ülhessenek le az emberek” – mutatja Tamás atya, majd ahhoz a falrészhez vezet, amely a szomszédos óvoda felújításakor annyira beázott, hogy az egész festés és vakolat lepattogzott. Az önkormányzatnak köszönhetően ennek most már nyoma sincs.

„Az egyeztetéseken Szilágyi Erika egyházi és civil tanácsnok, valamint Bálint György, a körzet önkormányzati képviselője támogatott minket leginkább. Rájuk mindenben számíthattunk. Karácsony előtt ők ketten állítottak össze harminc ajándécsomagot, amelyekben az ünnephez illő finomságok mellett bejgli, C-vitamin, higiéniát biztosító szerek és fertőtlenítők voltak. Ezeket a csomagokat mi juttattuk el a rászorulókhöz, és nemcsak a templomba járó hívekhez, hanem olyan családokhoz is, amelyek rendszeresen hozzánk fordulnak segítségért” – árulja el az atya, majd arról is beszél, hogy a járvány, tapasztalatai szerint, fokozta az emberekben az odafigyelést, a segítségre, adakozásra való nyitottságot.

Az idősebbek közül sokan bezárkóznak a fertőzéstől való félelem miatt, őket Tamás atya igyekszik személyesen felkeresni, ha hívják és igény van a találkozásra. A fiatalokat nem annyira a félelem, inkább a szigorú szabályok zárják el a társaiktól, s bizony ők is komolyan megszenvedik a közösségi élet hiányát. A Szent Család templom plébánosa ugyanakkor igyekszik minden hozzáfordulónak segíteni, megadni a lelki megerősítést. Mint mondta, ebben sokat segít neki az is, hogy érzi a többiek támogatását, ami hol így, hol úgy nyilvánul meg, de folyamatosan jelen van a nehéz időkben is.

TMSZ

Szilágyi Erika képviselő is részt vett a csomagok összeállításában

FOTÓ: ADRIÁN ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

Megváltó lakás

Igazán már nem is reménykedett benne, de hosszú évek, évtizedek után mégis megoldódott az idős házaspár, Tiszai Sándor és felesége helyzete, amikor a megreformált lakáspályázaton elnyerték az önkormányzat által felújított egyik ingatlant. Blanka elmondása szerint korábbi, második emeleti otthonukban nemcsak a falakon egyre szélesebbre nyíló repedésekkel kellett együtt élniük, de több mint két esztendeje azt is kénytelenek voltak elfogadni, hogy Sándor betegsége miatt a lift nélküli házban a kétemeletnyi lépcső foglyává vált.

Dobi Ágnes

„Az épület már akkor is rossz állapotban volt, amikor 31 évvel ezelőtt beköltöztünk oda. A környék nagyon megtetszett nekünk, szépen rendbe hozattuk, komfortosítottuk és otthonossá varázsoltuk a 43 négyzetméteres lakást. Titkon abban reménykedtünk, hogy előbb-utóbb az önkormányzat rendbe hozatja a házat” – avat be Blanka a történetükbe. Döntésükben nagy szerepet játszott az is, hogy Molnár László, az épület gondnoka a mostoha körülmények ellenére ragyogó tisztaságot tartott, az udvaron pedig sok-sok növényvel, szőlőlugassal egy kora tavasztól késő ősziig tündöklő kertet alakított ki.

A nagyvilágból a lakás fogságába

„A férjem hegedűművész volt, a konzervatórium elvégzése után külföldre szerződött, Németországban csiszolta tovább tudását, s közben az aacheni operaházban, a regensburgi színházban, a konstanzi filharmonikusoknál és még számos neves zenekarban játszott” – meséli látható büszkeséggel az asszony. Párja a pályája során Belgiumtól Olaszországig fél Európát bejárta, a legnehezebb művek eljátszása sem jelentett számára akadályt, de afféle művészemberként a hétköznapi élet apró-cseprő dolgaival szinte egyáltalán nem boldogult. A szerződéseit mindig Sándor intézte, az itthoni nemzeti koncertigazgatóságtól semmi segítséget nem kapott. Miután hazajöttek, légüres térben találták magukat, nehéz évek következtek.

Először az anyagi helyzetük, majd az egészségi állapotuk rendült meg, egyik betegség jött a másik után. „Nem volt, és remélem, nem is lesz soha egy fillér tartozásunk sem. Mi még azt tanultuk a szüleinktől, hogy az adósság rossz dolog, első helyen mindig a csekkek befizetése állt. Kicsinyke pénzünkben

próbáltuk a lakásunkat is karbantartani” – vázolja fel sorsuk alakulását.

A ház azonban egyre lakhatatlanabbá vált. Először megpróbálták elcserélni, majd arra gondoltak, hogy leadják az önkormányzatnak, és az akkori szabályok szerint az ilyenkor kapható összegből vesznek valahol egy másikat. Sajnos egyik kísérlet sem vált be: cserepartnert nem találtak, az önkormányzat pedig olyan csekély összeget ajánlott fel, amiből nemhogy lakást, de egy falusi sufnit sem lehetett volna venni.

A rendszerváltás óta minden polgármesternek megírták, hogy milyen nehézségekkel küszködnek, milyen félelmek vannak a falak recsegő-ropogó hangjának hallatán. Ám azontúl, hogy mindig megdicsérték őket, milyen szépen rendben tartják az otthonukat, semmi sem történt.

Örömteli pakolás

„A mostani önkormányzat végre meghallotta a hangunkat, és két hónap alatt megoldotta a több évtizedes problémánkat. Cserelakásként kaptunk egy Munkácsy Mihály utcai földszintes ingatlant, amit az önkormányzat teljesen felújított. Anyagi lehetőségeinkkel és fizikai állapotunkkal számot vetve nyilvánvaló volt, hogy a magunk erejéből nem tudtunk volna rendbe hozni egy lerobbant lakást. Régóta nem éreztem akkora boldogságot, mint amikor először léptem át új otthonunk küszöbét” – mondja az idős asszony. Hosszasan dicséri a vagyonkezelő és a hivatal munkatársait, kiemelve Kerényiné dr. Bakos Andrea megoldást kereső törekedését, kedvességét.

„Az ide-oda ingázás időszakában minden évad kezdetén és végén csomagolnom kellett, magam sem hittem volna, hogy egyszer még örömmel fogok pakolni – idézi fel Blanka a költözés cseppet sem vonzó pillanatait. – Ez a földszinti lakás számunkra maga a megváltás. Reménykedem benne, hogy a férjem, ha a betegsége engedi, ezután nem lesz örökre a négy fal közé zárva. Rövid sétákat tehetünk, nemcsak létezőnk, hanem szép csendesen éldegélhetünk majd” – mondja az asszony, észrevétlenül elmorzsolva egy az arcán legördülő könnycseppet.

Igazságos bérlakásrendszer

Több mint nyolcszázötven négyzetmétert tesz ki az a lerobbant állaga miatt korábban üresen álló 15 lakás, amelyet a terézvárosi önkormányzat saját költségén újíttatott fel 2020-ban. A városvezetés az idén a tervek szerint még nagyobb lépést tesz a lakásínség enyhítése érdekében: kétszer annyi, 30 lakhatóvá tett ingatlant bocsát majd a bérlakásra várók rendelkezésére.

Dobi Ágnes

Terézvárosban – a főváros más kerületeihez hasonlóan – évek óta hiánycikknek számít a kis jövedelemből is megfizethető ingatlan. Az önkormányzatok szociális bérlakásállománya a rendszerváltozást követő időszakban alaposan megcsappant, a megmaradt ingatlanok egy része pedig rossz állapota miatt gyakorlatilag parlagon hever. Ahogy Bodnár Zoltán György (képünkön középen), a Terézvárosi Vagyongkezelő Nonprofit Zrt. vezérigazgatója elmondta, több kerületben, köztük a hatodikban is az volt a gyakorlat, hogy a szociális bérlakásokat a nehéz anyagi helyzetben lévő bérlőknek kellett felújítaniuk, ez pedig sokak számára elérhetetlenné tette ezt a lakhatási lehetőséget. Ezzel a gyakorlattal számolt le az új önkormányzat, amely stratégiai fontosságú programként kezeli a több mint 150 üresen álló önkormányzati lakás felújítását, lakhatóvá tételét.

„Az első évben indulásként 15 ingatlant újíttottunk fel, 2021-re 30-32 lakás vagyongkezelő általi rehabilitációját tervezzük. Az első 11-re vonatkozó nyílt közbeszerzési eljárást már decemberben meghirdettük, így a munkák februárban elkezdődhetnek – tájékoztatott a vezérigazgató. – További 17 lakás felújításának műszaki előkészítése folyik, várhatóan január végén újabb nyílt közbeszerzési eljárást írunk ki ezeknek az ingatlanoknak a rendbe hozására. Néhány lakás felújítását saját műszaki állományunkkal tervezzük megvalósítani.”

A terveik szerint a program 2022-ben is folytatódik. A ciklus végére valamennyi használható üres önkormányzati lakást lakhatóvá szeretnék tenni, ezzel a kerületben jelentkező szociális bérlakásigény kielégítésén túl szolgálati ingatlanok biztosításával a kerületi szociális, egészségügyi, oktatási intézményekben dolgozók lakhatási gondjait is enyhíteni lehet.

Bodnár Zoltán György a költségekről szólva kiemelte, a tervezéskor a 2017 és 2019 közötti időszakban hasonló feladatra fordított összegeket vették alapul, az önkormányzat tavalyi büdzsájé-

ben erre a célra bruttó 168 994 654 forintot különített el. Elmondása szerint a rendelkezésre álló összeg felhasználása során maximális költséghatékonyságra törekedtek. A lakásokat részben saját alkalmazottakkal, részben nyílt közbeszerzési eljárásban kiválasztott, részben a korábbi keretmegállapodás alapján kiválasztott kivitelezővel végeztették el.

Szavai szerint az első perctől kezdve úgy gondolták, hogy a program első ütemét kevesebb pénzből sikerül majd megvalósítani, de a végeredmény a legoptimistább számításait is felülmúlta, ugyanis a 15 lakás felújítása csupán az elmúlt évek árai alapján eredetileg tervezett költség 62 százalékába került.

FOTÓ: ADRIÁN ZOLTÁN/KÉPSZERKESZTŐSÉG

Az alapjaiban megváltoztatott lakásgazdálkodási rendszerben a korábbi gyakorlattal ellentétben már nem évente két alkalommal lehet önkormányzati lakásra pályázni. Az igények elbírálására átlátható és szociálisan érzékeny szempontrendszer alapján kerül sor. A pontszámok meghatározásánál mások mellett a családi állapotot, a jövedelmi helyzetet, a gyermekek számát, tartós betegséget, illetve a fennálló lakhatási körülményeket veszik figyelembe. Az átláthatóságra garancia, hogy az érintettek egyedi azonosító számuk alapján az önkormányzat honlapján és az ügyfélszolgálaton elérhető, havonta frissített névjegyzéken folyamatosan figyelemmel kísérhetik, hogy a sorban hányadik helyen állnak. Az új rendszerben az önkormányzat lehetőséget teremtett arra is, hogy a Terézvárosban közfeladatot ellátó szociális, egészségügyi és oktatási intézményekben dolgozók pályázat útján szolgálati lakáshoz juthassanak.

Küldetés minden nap

Évente 1400-1500 esetben sietnek az ötödik, a hatodik és a hetedik kerületben élők segítségére a Belvárosi Katasztrófavédelmi Őrs tűzoltói. Bár mindössze 7 négyzetkilométernyi területen teljesítenek szolgálatot, itt a harmincnegyszer nagyobb területen fekvő Nyíregyháza lakosságánál is többen élnek. A tüzesetek jelentős része nagyobb gondossággal, odafigyeléssel megelőzhető lenne – mondja Jurás-Pálkás Gábor tűzoltó százados, az űrs parancsnoka.

Dobi Ágnes

– Mennyiben különbözik a belváros egy külső kerülettől vagy egy vidéki várostól?

– Nagyon sok mindenben. Rengeteg üzlet, bevásárlócentrum, nagy cégek központja, intézmény, óvoda, iskola, színház, mozi és szórakozóhely van a belvárosban. Itt található a minisztériumok többsége, a diplomáciai negyed. Az Országháztól az Operaházig felbecsülhetetlen értékű, nemzeti kincsnek számító épületek sokasága koncentrálódik ebben a három kerületben. A nagy forgalmú közlekedési csomópontokon kívül a metró, a földalatti, a Nyugati pályaudvar és a Duna egy szakasza is hozzánk tartozik. A tavalyelőtt történt egyik legnagyobb és legtöbb áldozatot követelő dunai hajóbaleset, az elsüllyedt Hableány mentési munkálataiban is részt vettünk.

– Vannak „vonulásmentes” napok?

– Nálunk nincs ilyen. Az V., a VI. és a VII. kerület alig több mint 7 négyzetkilométeren közel 120 ezren élnek. A koronavírus-járvány miatt leállt az idegenforgalom, de „békeidőben” a turistákkal együtt többszörösére emelkedik az itt tartózkodók száma. Itt mindig történik valami.

– Balesetekhez vagy tüzesetekhez kell többször vonulniuk?

– Nagyjából fele-fele. Persze az évszaktól is függ, hogy a műszaki mentések vagy a tüzek száma nagyobb. Egyre szélsőségebb az időjárás, a nyári nagy viharok jócskán megemelik a műszaki mentések számát. Ha fák dőlnek ki, ágak törnek le, ha a szél megbontja a tetőt, a falat, a veszélyes elemek eltávolítása, a pincékbe betörő víz kiszivattyúzása a tűzoltók feladata. A lakástüzek száma télen valamivel magasabb, de nyáron sem ritka. A tűzhelyen magára hagyott étel, az őrizetlenül hagyott gyertyák, a falban lévő elavult elektromos vezetékek évszaktól függetlenül mindig potenciális veszélyt jelentenek.

A szén-monoxid miatti riasztásoknál elmondható, hogy bár azt sokan a fűtési szezonhoz kötik, nyáron is meglehetősen gyakran előfordul. Míg télen a szén-monoxid-szivárgást az elhanyagolt vagy meghibásodott fűtőberendezések idézik elő, nyáron a nyílt égésű vízmelegítők okoznak legtöbbször galibát. Kivált veszélyes, ha a kánikulában a hőmérsékletből adódó nyomáskülönbség miatt úgynevezett hődugó keletkezik a kéményben, és a mérgező színtelen-szagtalan füstgáz visszarámlik a lakásba.

Elég magas a téves riasztások száma is, ami részben abból adódik, hogy a kulturális

és közintézményekben, bevásárlóközpontokban, áruházakban, irodákban levő füst- és tűzjelző készülékek időnként indokolatlanul bejeleznek. Riasztáskor a tűzoltóknak 120 másodperc alatt beöltözve a 23 kilogrammot nyomó teljes felszerelésben el kell indulniuk a helyszínre, ahonnan a veszélyjelzés érkezett. Ha ez idő alatt kiderül, hogy vakláрма volt, akkor csak a csapat adrenalin szintjének emelkedése a téves riasztás következménye, de ha csupán egyetlen kilométert is megtesszünk, akkor a jogszabályoknak megfelelően annak kell állnia a költségeket, akinek a szolgáltatást nyújtjuk.

– Mit tehetünk magunk, szeretteink és az otthonunk biztonságáért?

– Nagyon sokat. Nem győzzük eleget mondani, hogy a pár ezer forintba kerülő szén-monoxid-jelző életeket menthet. Ezenkívül egy egyszerű hő- és füstérzékelő berendezés sem igényel túl nagy beruházást. Sokkal kisebb kár keletkezhet, ha az észlelési és a riasztási idő lerövidül. Ha tűz keletkezik egy lakásban, minden egyes perc számít. És persze van néhány arany szabály, amelynek a betartásával elkerülhető a lakástűzek egy része. Ne hagyják a tűzhelyen az ételt őrizetlenül, éghető, gyúlékony anyagokat ne tartsanak nyílt lánggal égő készülékek közelében. Rendszeresen ellenőriztetni kell a gázkészülékeket, kályhákat, kazánokat, karban kell tartatni a kéményeket. A cserépkályhákban nem szabad műanyagot, mérgező gázokat kibocsátó anyagokat elégetni. A kiegészítő fűtésként használt hősugárzókkal is óvatosan kell bánni, csak megbízható készüléket szabad használni.

A belvárosban szinte csak régi épületek vannak, az elektromos vezetékeket nem a mai terhelésre méretezték, ezek jobbára cserére, felújításra szorulnak. Nemcsak az otthonokban, de az egész épületben. Ez a gázvezetékekre is igaz. A gyertyát, mécsest lefekvés előtt el kell oltani, de még akkor is el kell fűjni, ha valaki csak átugrik a szomszédba vagy leszalad a sarki közértbe. Ezeket soha nem szabad éghető tárgyak közelébe tenni, fémből vagy üvegből készült alátéteket kell használni. Azt talán mondani sem kell, hogy ahol kisgyerekek van, a gyufát és az öngyújtót is olyan helyen kell tartani, ahol nem kerülhet a kezébe.

– Érdemes otthonra tűzoltó készüléket venni?

– Mindenképpen! Egy lakásba a 3-6 kilogrammos készülék bőven elég. Ezek a kezdeti tűz megfékezésére tökéletesen alkalmasak. Vásárláskor a különböző típusok előnyeit és használhatóságát is érdemes figyelembe venni. Ezek a készülékek nem megfizethetetlenek, egy megfelelő méretű porral oltó ára jóval tízezer forint alatt van, a legdrágább, a szén-monoxid-gázzal oltó huszonezer forintba kerül, de mivel szennyezés nélkül olt, ezért a számítógépeket, elektromos berendezése-

IGÉNYELJEN BIZTONSÁGOT!

„A terézvárosi önkormányzat szeretné, ha a lakosok biztonsága érdekében minél több terézvárosi otthonban lenne szén-monoxid-érzékelő. Ezért bővül azoknak a köre, akik – a készlet erejéig – készüléket igényelhetnek. Már nemcsak az önkormányzati lakásokban élők, hanem mindazon terézvárosi lakástulajdonosok is hozzájuthatnak az önkormányzat által felajánlott szén-monoxid-érzékelőhöz, akik fa-, széntüzelésű készüléket vagy gázfűtést használnak, illetve akiknek az egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg a 120 000 forintot, egyedülálló pályázó esetében ez az összeg 150 ezer forint” – mondta el Tőreki Milán, a Terézváros Közrendjéért és Közbiztonságáért Közalapítvány (TEKA) elnöke, hozzátéve, hogy a pályázás módja is jelentősen egyszerűsödött, annak benyújtása és elbírálása folyamatos.

A kérelemhez szükséges nyomtatványt a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatán lehet átvenni, de az önkormányzat honlapjáról is le lehet tölteni (www.terezvaros.hu → Önkormányzat → Hirdetmények → Pályázati felhívások).

A TEKA elnöke arra is felhívta a figyelmet, hogy a készülékek nem örökéletűek, a korábbi években pályázaton kiadott szén-monoxid-mérők szavatossági ideje 2021 elején lejár. Ezért arra kéri azokat a lakókat, akik korábban az önkormányzattól szén-monoxid-érzékelőt kaptak, hogy jelentkezzenek a készülékek cseréjére.

Helyi érték

ket sem károsítja. Ugyanakkor nem mindenre használható. A habbal oltó ára a kettő között van. A készülékeket meghatározott időnként ellenőriztetni, cserélni kell.

– Van, aki pánikba esik, és van, aki azonnal cselekszik. Gondolom, nem mindegy, hogyan.

– Na, ez a lényeg! Nemrég éppen Terézvárosban fordult elő, hogy a kiforrt olaj meggyulladt, a háziasszony pedig gyorsan leöntötte vízzel. Akkor volt a belobbanás ereje, hogy a lakás ablakát kilökte az utcára. Ha letakarta volna gyorsan az edényt és elzárta volna alatta a tüzet, semmi baj nem történt volna. Elektromos tüzet sem szabad soha vízzel oltani. Nem kell folyamatos rettegésben élni, de az alapvető tűzvédelmi ismereteket nem árt megtanulni. Ha hívnak bennünket, szívesen elmegyünk az óvodákba, iskolákba előadásokat tartani, de a laktanyában is fogadjuk a csoportokat.

– A tűzoltókat nagy népszerűség övezi, de kevesen értik, vajon mi készítené arra bárkit, hogy a mindennél erősebb életöztönrel dacolva a saját biztonságát, akár az életét is kockára téve másokon segítsen.

– Biztosan lehetne szép és fennkölt gondolatokat megfogalmazni, de igazából erre a kérdésre nincs egyetemes válasz. Van, aki gyerekkori álmát váltja valóra, és akad olyan köztünk, aki csak ki akarja próbálni magát. Ezernyi motiváció áll a háttérben, amikor valaki elkötelezi magát a hivatás mellett. Engem például, amikor 28 évesen tűzoltónak jelentkeztem, leginkább a kihívás vonzott. Nem hős, hanem olyan jó tűzoltó akartam lenni, aki minden helyzetben hatékonyan és szakszerűen végzi a munkáját. Két fiam van, ha bármelyikük felnőttként ezt a pályát választaná, támogatnám a döntését, de arra biztatnám, hogy képezze magát.

Sajnos ma már kevesen választják ezt a hivatást. A lakosság szeret bennünket, de a bérezés nem veszi fel a versenyt kényelmesebb, kockázatmentesebb szakmákkal. A tűzoltókra az év mindennapján, a nap minden órájában számíthat a lakosság, speciális 24 órás munkarendben dolgozunk, ami után 48 óra pihenőidő jár. Szükség van a fiatalokra, tárt karokkal várjuk azokat a huszoneveseket, akik ki akarják próbálni magukat, akik szívesen dolgoznának egy összetartó, egymásban bízó, bajtársias csapatban.

– Mi a tűzoltó hivatásban a legnehezebb? És mi a legszebb?

– Amikor minket hívnak, akkor baj van. Rengeteg tragédiával találkozunk, sohasem lehet megszokni, de meg kell tanulni feldolgozni. Kivált nagy trauma, ha gyerek sérül meg, a csapat átlagéletkora 40 év körül van, szinte mindenkinek van családja. A szépségét a hivatás nehézsége adja, hiszen életeket, értékeket mentünk.

KÖNYV

MI A GOND A KARANTÉNNAL?

Mit is lehetne írni egy könyvről, ami rózsaszín vécepapírba van csomagolva, az alcímében szerepel a kibaszott szó és eredetileg nem is könyvnek készült? Blognak indult, egészen pontosan 2020. március 6-án, a tavaszi karantén harmadik napján, hogy szerzője, a forgatókönyvíró Benedek Ágota kiírja magából a bezártsággal járó frusztrációit. No meg hogy kimondja mindazt, kendőzetlenül, disztigválás nélkül és szokatlan pimaszsággal, ami rajta kívül nyilván több millió négy fal közé szorult, a vírustól rettegő ember tudatalattijába beszorult. A leghétköznapiabb semmitörténetektől kezdve, hogy ebédre virslit evett maglisztes zsemlével, a felhatalmazási törvény megszavazásán át a szorongás azon fokáig, amikor is az ember – miközben alig várja, hogy lemenjen a nap és végre nyugovóra térjen, hogy ellazuljon a teste, kiengedjen a görcs a lelkéből és elcsendesedjenek a gondolatai – végigálmodik egy egész repülőgép-ka-

tasztrófát. És igen, közben repkednek a szalonképtelenebbnél szalonképtelenebb szavak, de egyrészt az vesse Ágotára az első követ, akiből vész- vagy legalábbis félelemhelyzetben soha nem kívánczik ki egy jó kövér g...ci vagy egy természetes ...sz – a karanténnaplóban kiírva –, másrészt, ahogy a szerző mondja, minél rózsaszínebb valami, annál többet lehet benne káromkodni. Miközben Benedek Ágota elképesztő humorral kalauzolja végig az olvasót dramatizált személyes életének apró-cseprő, tragikomikus és olykor bizony tragikus történeteinek – akár egy enyhén szofisztikált, túlkoros, női Adrian Mole –, kivédhetetlenül az arcunkba vágja jelenünk és közelmúltunk abszurdnál is abszurdabb realitását. A híreken alapuló pusztán valóságot, melyben Trump zöld utat ad a Hold bányászására, Coronának és Covidnak neveznek el egy indiai ikerpárt, s amelyben már csak abban lehet reménykedni, hogy erről a járványosdiról egyszer majd még kiderül, hogy olyan, mint Bobby halála a Dallasban: Pamela egész világot felzaklató álma.

Csó

Benedek Ágota: rumbarumbamm – ez egy kibaszott karanténnapló, Libri

FILM

FORTIER-GYEREKEK

Mióta százezrével veszik az emberek az olcsó, otthon levehető, postán beküldős génteszteket, felfedezik a gyökereik sokszínűségét, megtalálják sosem ismert távoli rokonaikat, és néha családjuk megdöbbentő titkai is kiderülnek. A háborzongató dokumentumfilm egy ilyen különös esetből indul: a családfáját kutató Wendi Babst nyomozó megtudja, hogy néhai apja nem is a biológiai apja, a génbankból felbukkan tucatnyi féltestvére, és feltárul egy sokkalta nagyobb sztori. Dr. Quincy Fortier, aki az 50-es évektől több mint 40 éven át Las Vegas legmenőbb termékenységi klinikáját vezette, a teherbe esésre addig képtelen nők tucatjait – köztük Wendi anyját – termékenyítette meg saját spermájával, a tudtuk nélkül. Ami nem az az eset, amit egykori orvos kollégái büszkén mesélnek, hogy ők voltak az akkoriban indult spermabankok első rendszeres donorjai. Pénzért, meg persze elhivatottságból, és most csak vigyorognak, ha kopogtatnak náluk a donorgyermekek. Miközben Wendi Odüsszeiáját követjük, ahogy felkeresi édesanyját, több féltestvérevel felveszi a kapcsolatot, vé-

gül egy „Fortier-gyermekek” találkozót is szervez, a régi fotók és visszaemlékezések alapján megrázó személyes történetek tárulnak fel a családjukban magukat idegennek érző gyerekekről, gyermekkori szexuális zaklatásról, a meddőség tabujáról, abuzív házasságokról. Minden másképp alakulhatott volna, ha az istent játszó nőgyógyász nem avatkozik az életükbe. De nehéz szívből gyűlölni valakit, ha neki köszönhetjük a létezésünket, és egy része bennünk vagy már a gyerekeinkben él tovább. Wendi és testvérei elindultak a megbocsátás útján, de a #metoo még tartogat tisztító tüzeket az orvos-páciens viszonyokban.

(Istent játszva, HBO/HBO Go)

SOROZAT

Ólomnehéz piruettek

A balett csillogó felszínét és főnökjét egyszerre mutatja be az orosz minisorozat, amelynek a főhőse Julia, a murmanszki bányászvárosból származó árva kislány, aki álmát megvalósítva eljut a világ legnagyobb balett-színpadára, a Bolsojba. Bár az intézményes orosz balettképzés, a világszerte máig tanított Vaganova-módszer eredetileg gyermekvédelmi program volt, és lehetőség, hogy a tehetségesek a szegénységből kiemelkedhesse- nek, a szóbeli bántalmazás és a testi fenyegetés a mai napig előfordul a balettiskolákban. A sorozat nem szépíti ezeket, őszintén megrázó, mint a Fehér tenyér, Hajdu Szabolcs filmje a tornászokról. A kislányok kíméletlen rivalizálása és önsanyargatása is gyomorszorító, de végig hiszünk abban, hogy öntudatos, bohém, imádnivalóan pimasz természete megvédi Juliát a sérülésektől. Akadnak pártfogói is, a lezúllott egykori balettmestertől a sztriptizbár táncoslányaiig sokan, akik önzetlenül segítik, hogy eljusson a moszkvai felvételre. A balettórák milliószor ismételt gyakorlatait figyelve sejtethetjük, micsoda elképesztő munka, mire a legkitartóbbak eljutnak a vizsgaelőadásig, amelynek a szereposztása is karrier és súlyosztó között dönt. Juliának, aki sosem lehetett gyerek, a felnőttek világába belépve is csalódnia kell, de itt már ráerősítenek a balett romantikus oldalára. Ragyogó jelmezekben, a Bolsoj arannyal-báronnyal borított színháztermében szédületes piruettek és grand jetéket látunk a felnőtt Juliát alakító litván Margarita Simonovától, a Lengyel Nemzeti Balett prima-balerinájától. A sorsszerűség köre összeér, mikor végül gyermekkori bálványa partnereként is színpadra léphet – őt a Nizsinszkij-díjas francia szupersztár, Nicolas Le Riche játssza.

(A Bolsoj balett, Duna TV/Mediaklikk.hu)

FOTÓ: OLÁH GERGELY MÁTÉ

Túl a szavakon

Zenészcsaládba született, édesanyja Kincses Veronika operaénekes. Hegedűművésznak készült, de mivel allergiás volt a lószőrre és a gyantára, klarinéra váltott Vajda Gergely, aki ma már nemzetközi hírnű zeneszerző és karmester. Az amerikai Huntsville Symphony Orchestra zeneigazgatójaként inkább klasszikus terepen, a hazai UMZE Kamaraegyüttes művészeti vezetőjeként pedig kortárs zenei vonalon mozog. Vajda Gergellyel az E10 januári beszélgetősorozata kapcsán kanyarogtunk egy kicsit kultúrák, közös nevezők, zene és irodalom között.

Csejtej Orsolya

– *Külföldön Gregory, itthon Gergely – a hangzáson kívül is van különbség?*

– Nem hiszem, hogy alapvetően más lennék Gergelyként, mint Gregoryként, de nyilván igazodni kell a közeghez, ahol az ember dolgozik. Annak, hogy a keresztnév is idomul, a vezetéknév marad, van amúgy egy magyar hagyománya, egy sor olyan karmestert vagy előadóművészt tudnék mondani, akit másképp hívnak külföldön, mint otthon. Georg Solti/Solti Györgyöt például. Ugyanakkor praktikus is két néven létezni – a Gergely kiejtése feladja a leckét egy külföldinek, maradtam le például repülőgépről, mert nem értettem, hogy engem szólítanak.

– *Másként szólal meg akkor, ha például amerikai témájú művet ír; elsősorban amerikaiaknak, mint amilyen a Katrina hurrikánt és a szeptember 11-et is a cselekményébe emelő Georgia Bottoms című vígopera, és másként, amikor Esterházy Péter Fuharosok című regényét adaptálja operaszínpadra?*

– Nem érdemes ugyanazokban a kategóriákban gondolkodni a művészetben. A Georgia Bottoms-nak például azért könnyebb a helyzete, mert a popkultúra miatt az amerikai kultúrát, az amerikai kisemberek vagy celebek világát itt, Kelet-Közép-Európában jobban értjük, mint fordít-

va. Kint a Fuharosokat nem értenék. A történet, az általánosan emberi persze működne, de a nyelvezet nehezen, vagy sehogysem. Mindig az a lényeg, hogy vannak-e közös nevezők, és hogy milyenek.

– *Lehet közös nevező a zene?*

– A zene politikailag gyanús – mondta Settembrini Thomas Mann Varázshegyében, Sztravinszkij meg azt, hogy a zene nem fejez ki semmit. Mégpedig azért, mert a zene bármit ki tud fejezni, miközben elsősorban nem az eszünkre hat. Gondoljon csak a Cabaret című filmmusicalre, amikor a fiatal nácik éneklék azt a gyönyörű, felemelő, és igen, abban a szituációban őszinte dalt. Kedve lenne az embernek velük énekelni, pont ettől olyan hátborzongató az a jelenet. Tu-

A magyar kultúra napja alkalmából online beszélgetések indultak január 7-én az E10-ben. A PinceKlub Extra néven futó 4 alkalmas sorozat nemcsak január 22-én, hanem egész hónapban a magyar kultúrát élteni, csupa bennfentes beszélgetőpartner társaságában. A sorozat Hajdu Szabolcs rendezővel indult, 14-én Bíró Kriszta színész, 21-én Vajda Gergely zeneszerző, karmester és klarinétművész, 28-án pedig Keleti Éva fotográfus kultúramegvaltó gondolatait hallgathatják meg az éteren át. Minden alkalommal 18.30-kor!

dod, hogy miről van szó, mégis tetszik. A zene nagyon sokféle dologra használható. Fischer Iván és a Fesztiválzenekar klipje például, amelyben a legkülönbébb emberek éneklék a Himnuszt, egyértelműen politikai véleménynyilvánítás. Tjes joggal, hiszen mire való a Himnusz, ha nem arra, hogy megmutassuk, ugyanazok vagyunk. Hogy a Down-szindrómás kisgyerek is én vagyok.

– *Meg az is, aki az E.T. filmzenéjét vezényli, zenei aláfestést ír tűzijátékhoz, dzsesszt játszik és ír kortárs operát... Ez a sok minden ugyanannyira motiválja?*

– Persze. Például a 12 Grammy-díjas Béla Fleck bendzsóművésszel találkozni és muzsikálni, aki ugyanúgy tud dzsesszt játszani, mint klasszikus vagy countryzenét, és akinek egyébként csak annyi köze van a magyarokhoz, hogy Bartók után nevezte el az apja, bizony fantasztikus érzés. Nincs értelme méricskélni, hogy vele vagy a Bécsi Filharmonikusokkal volt nagyobb élmény együtt muzsikálni.

– *Saját szerzeményeiben nagyon sok az irodalmi párhuzam. Könnyíti a zenei megértést az irodalmi szöveg? Déry, Esterházy, Thomas Mann, Karinthy nyelve?*

– Inkább azt mondanám, jó esetben erősítik egymást. Legutóbbi darabomat például franciául írtam Agota Kristof Az analfabéta című könyve alapján. Olyan művet kerestem, amely a kommunikáció lehetetlenségéről vagy nehézségéről szól. Az analfabéta egy önéletrész, többek között arról, miként szökött át az író 56-os disszidensként a zöldhatáron huszonevesen, gyerekekkel a nyakában, miként került Svájcba, ahol aztán megmukkanni sem tudott. Május 25-én lesz a darab premierje a poitiers-i színházban, ahol többek között Kurtág What is the Word című darabját is vezénylem, amely mű szintén azt boncolgatja egy Beckett-szöveg nyomán, milyen az, amikor nem értjük, avagy nem tudjuk kimondani a szavakat. Az egész est arról szól majd, mit tud a zene ott, ahol a szavaknak már nincs, vagy nem lehet értelmük.

– *Mit jelent önnek, hogy tavaly beválasztották a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tagjai közé?*

– Egy helyen lenni a hőseimmel, Kurtággal Spiróval, Mácsai Palival – Esterházy Péter is tag volt, a teljes „hőslístát” hosszú percekig sorolhatnám – őszinte megtiszteltetés. Fényérvnyi lépés, ahogy az ember rajongóiból egyenrangú partnerre válik. Egyfajta beavatásként élem meg.

Mindent elárulnak az emberről

Ha városszerte ismert virágost keres az ember Terézvárosban, Wéber Judit és Huber Fruzsina aprócska virágboltját, a Szófia utcai Régimódi Virágüzletet az elsőik között említik az ajánlások. Nem mintha ne lennének máshol hasonlóan szépek a növények vagy makulátlan a kiszolgálás, biztosan akad még profi virágos Budapest-szerte, ám olyan, ami ennyire igazi, és ahol a vevő akár egyetlen vásárlás alkalmával „családtaggá” avatódhat, már nincs sok.

Szerző: Csejtei Orsolya

FOTÓ: ADRIÁN ZOLTÁN/KÉPSZERKESZTŐSÉG

Nagy a „család”, beletartozik mindenki, aki az elmúlt 30 évben, amióta Fruzsiek Terézvárosba költöztek, megfordult a csakis jó értelemben véve régimódi, ugyanakkor nagyon is modern boltocskában. „Mivel magadnak dolgozol – meséli Fruzsi –, itt vagy állandóan, sok sorsot megismersz. Eltemetsz szülőket, nagyszülőket, ott vagy esküvőkön, ballagásokon – belelátsz családok életébe.” Amíg beszélgetünk, többen beköszönnek. Egy az üzlet felett lakó asszony mentében és jöttében is próbálkozik, hátha ráér Fruzsi egy kis csevejre. Nem virágért érkezik az a fiatal fiú sem, aki megtörve meséli: az ünnepek alatt elveszítette édesanyját, és szintén csak úgy bekukkantani áll meg az ajtóban Hugi, a rockmenedzser. „Ezer éve ismerjük egymást – eleveníti fel az első találkozásukat Fruzsi. – Amikor már vagy ötödször fordult meg nálunk virágokat válogatni, megkérdeztem tőle finoman, szomorú esemény miatt jár-e mindig feketében. Erre hangosan felröhögött, és félméteres körmeit felvillantva csak annyit mondott, a fekete a rock 'n' roll!”

Kezdetben a Váci utcában volt a családnak boltja, ahol az akkor még gyerekek Fruzsina volt egy saját polca, ahol aludhatott, később pedig a Hunyadi téri piacon béreltek helyiséget. Meg sem fordult a fejében, hogy édesanyja és növénynemesítő nagypapja után más is lehetne, mint virágkertész. Kicsi lány volt még, de éjfélkor felöltözve állt az előszobában, hogy mehesse ő is virágért a nagybanira. Akkoriban a piac közössége adta a „nagy családnak” magját. „Záróra után ültünk a rekeszekben, együtt ünnepeltünk születésnapokat, névnapokat. A világ legjobb piaca volt. Csak a libamáját utáltam meg – meséli Fruzsi kissé pironkodva –, a baromfis ugyanis nem szerette kifizetni a számláit, cserébe inkább mindig átküldött két libamáját.”

Bámulatos nézni, milyen szenvedéllyel, ugyanakkor gondoskodással nyúl Fruzsi a virágokhoz. Mielőtt csokorba kötné, végigsimítja őket, alig észrevehetően morzsol egyet a leveleken, finoman beléjük szagol: a látvány, az illat és az adott virágról megszerzett tudás összessége áll össze intuícióvá a fejében, ami megsúgja neki, kinek mire van leginkább szüksége. A borostyán például szerencsét hoz a gazdagságban és a szerelemben, a pisztácialevélnek friss, zöld illata van, az eukaliptusz pedig melegben enyhe mentailatot áraszt. Úgy vesz kézbe egy szál rózsát – a nagy fejű Pink Floyd a kedvence –, mintha egy törekeny hercegisasszonyt dédelgetne. „A legjobb a virágban, hogy mindent elárul az emberről. Futni kell, ha egy nő nem értékeli!” – mondja Fruzsi, aki láthatóan nemcsak dolgozik a csodaszép növényekkel, de nap mint nap érzelmi örömet is lel bennük.

Miközben köti a kedvünkért a téli hidegben depresszióúzó rózsaszín-zöld csokrot, megállás nélkül sztorizik. Egy szál boglárka, majd egy történet a család másik szenvedélyéről, a bowlingról, amelyet profi szinten üztek. Judit, az édesanyja volt a legjobb játékos, még motort is nyert egyszer. Aztán jön egy szál bouvardia, majd egy sztori a titkos orosz üzletemberről, akinek a házában egy hatalmas oroszlánbőr és néhány pitbull között kellett Fruzsina virágokkal lakberendeznie. A különleges szegfűfajta, a zöld dianthus, a csúcsos veronika és a szépséges frézia közé pedig egy szívügy kerül: fotós barátnőjével, Őszi Szilviával rendszeresen segítik a Gottsegen György Országos Kardiológiai Intézet Gyermekszív központját.

Az elmúlt harminc év alatt sok önkormányzatot „kiszolgáltak” már, de csak az idén kapták meg azt a megtisztelő feladatot, hogy elkészítsék Terézváros adventi koszorúját a Hunyadi téren. Szintén az önkormányzattól ajánlották be őket a Terézvárosi arcok fotópályázatra, amelynek köszönhetően kora ősszel óriásplakáton „ismerkedhetek” velük a járókelők az Andrassy úton.

Aki egyszer díszítést rendel tőlük, személyes ismerőssé válik. A Régimódi Virágüzlet nem ismer lehetetlent, ha kell, virágtőzsdéről szereznek be kuriózumokat, és minden egyes virágkölteményt személyre, kívánságra szabnak. Legyen szó barátról, egykori tanárról, kerületi cégről vagy az éppen most 100 éves olimpiai bajnok tornászról, Keleti Ágnesről.

Egyetlen dolgot nem ajánlanak, ami Valentin-nap közeledtével megfontolandó: hiába rendelnek tőlük rózsaszirmot garmaával, mivel nincs hozzá permetezési napló, csak a földre szórásért vállalnak felelősséget. „Mindig elmondom ilyenkor nagy pironkodva a magyar rózsatermesztők figyelmeztetését: nem fürdünk rózsaszirmokban és nem szexelünk rajtuk!”

FOTÓK: TUBA ZOLTÁN/KÉPSZERKESZTŐSÉG

Történelmi ostyaropogás

Egykor kígyózó sorok álltak a Népköztársaság úti ház előtt a híres Ziegler ostyára várva, ma már sokkal kényelmesebben hozzá lehet jutni a pékdinasztia jellegzetes termékeihez, amelyek több mint egy évszázadon át számtalan történelmi fordulatot átélve lettek a mindennapjaink részei. A Ziegler család egykori otthona és mostani mintaboltja is terézvárosi – a képzeletbeli utazáson sem távolodtunk nagyon messzire.

„Itt árultuk a saját termékeinket a közelben: az Andrássy út egyik nagypolgári lakásában alakítottuk ki az üzemet, és az értékesítés is ott zajlott” – emlékszik vissza Ziegler Péter, akit igen korán, kisgyerekként befogtak a családi vállalkozásba. Az apró mintaboltban beszélgetünk, a Kodály köröndnél, itt idézi fel Péter a Ziegler ostya fordulatok történetét.

Péter nagypapa az 1900-as évek elején árva kiskamaszként került Budapestre, ahol sikeres pékvizsgát tett, és egy kis péküzemből indulva dinasztiaalapító lett. A Terézvárostól pár száz méterre lévő Kisgömb utcában bérelte első pékségét közel száz esztendeje. A gyorsan fejlődő, az ország egyik legnagyobb kapacitással működő kenyérgyárává váló egységet aztán a második világháború után azonnal államosították, Ziegler nagypapa pedig a saját üzemében – megtűrt melósként – a kukákat tologathatta, hogy legalább a nyugdíj jogosultsághoz szükséges munkaévek összejöjjenek.

Péter apja ugyancsak saját pékséget vitt, így a család mindkét pékségét egyszerre vette „állami gondozásba” a kommunizmus. Ezután az Eötvös utcában béreltek helyiséget, innen látták el az egész hatodik kerületet friss pékáruval. Fő a változatosság: ezt a pékséget 1000 zsák liszttel együtt foglalták le az 1950-es évek elején. Péter apja épp csak a kabátját vihette magával a fogasról, és talán még örülhetett is, hogy osztályidegenként ennyivel megúsza.

„Anyám 3,5, apám 5 tonnás teherautót vezethetett, ebből éltek” – mutatja be a korszak egyik furcsa jellegzetességét Ziegler Péter. A rövid teherfuvarozói „karrier”, vagyis kényszerpálya után, 1953-ban sikerült iparengedélyt szerezniük – ostyát készíthettek eladásra, igaz, „töltési engedélyük” még pár évig nem lehetett. A töltött ostya készítése állami privilégium volt ekkoriban. Végül, mesebeli fordulatként, ez az engedély is meglett – innentől sikert sikerre halmoz a családi cég.

„Anyám remekül süttött, és elképesztően népszerűvé váló termékeket eszelt ki” – eleveníti föl Ziegler Péter a már kellemesebb emlékü múltat. A mindmáig emblematikus „havasi gyopár” háromszögostya, az „arany makk” és a talányos nevű Madi (mazsolás-diós) kocka is ebből az időszakból származik. A termékeket a fent említett lakáson kívül egy-egy kijelölt ABC-ben lehetett csak megvásárolni, a fontosabb elosztóhelyekre még mindig csupán állami cégek szállíthattak be. A „maszek” töltött ostyáért közben tömött sorok álltak az Andrássy (akkor Népköztársaság) úti bérház előtt, Péter pedig föl-le rohangált a lakás és az utcai sor között, hozta-vitte a hírt, mi fogott el, miből van még. (Kell-e mondani, hogy az egész bérház a család tulajdona volt az államosításig...) Péter a villamosmérnöki szak elvégzése után rövidesen főállásban is beállt a családi vállalkozásba. „Apám lebetegedett, kellett a segítség, így a villamosmérnökök között én lettem a legjobb ostyasütő, az ostyasütők közt pedig a legjobb villamosmérnök” – említi fel derűsen Ziegler Péter, aki immár a dinasztia harmadik fejeként komoly hasznát vette szakvégtetésének is. 1990-ben ugyanis visszavásárolhatták a lerobbant, siralmas állapotba került Kisgömb utcai épületet, aminek a gépparkját itthon csúcstechnológiának számító, Nyugat-Németországban pedig pont leselejtezett berendezésekkel ostyaüzemmé fejlesztették.

Az egyik legsikeresebb, számos külföldi országba exportált termék, a sajtos tallér már Péter nevéhez kötődik. Az új gépeknek és a megnyíló gazdasági lehetőségeknek köszönhetően az egyre bővülő termékpalalettába ő illesztette be a sós ízű töltött ostyát. Ehhez is mérnöki hozzáállás kellett: a hagyományos ostyák magas nedvszívó képessége nem segítette elő a roppanós érzetű, sajtos töltelékkel felturbózott termék megvalósítását, de a recepttel és a technológiával való kísérletezés meghozta gyümölcsét, és a sajtos tallér a Ziegler legfontosabb exporttermékévé vált.

Viszonyzatlan lelkesedés

A Nagymező utca 8-as számú házat, ahol a Capa Központ található, az idősebbek Ernst Múzeumként emlegetik. Mégis, a kiállítótér egykori tulajdonosának, Ernst Lajosnak a neve ma már kevesek számára cseng ismerősen. Pedig az ambiciózus műgyűjtő élettörténete a múlt század regénybe illően tragikus epizódja.

Az 1937. április 14-i lapok szenzációja a közismert műgyűjtő eltűnése volt. A rendőrség akkor már hetek óta nagy erővel kereste Ernst Lajost, akit utoljára március 22-én láttak a Fészek klubban: azzal köszönt el kártyapartnereitől, hogy elutazik a húsvéti ünnepekre, majd amikor magára vette a felöltőjét, ezt mondta a ruhatárosnak: „Itt van, kérem 400 pengő, ezt vigye reggel az Ernst Múzeumba, lehet, hogy ott vagyok én, akkor adja oda nekem. De ha nem vagyok ott, akkor fizesse be a múzeum pénztárába.”

A Nemzeti Múzeumtól a Nemzeti Szalonig

Ernst Lajos 1872-ben született Budapesten, apja jómódú zsidó kereskedő volt, aki fiának is hasonló karriert képzelt, de azt hamar eldöntötte, hogy a családi hagyományoktól eltérő módon és sokkal magasabb eszméktől vezérelve próbál szerencsét.

Ernst már kamaszként bejáratos volt a pesti műtárgy- és régiségkereskedésekbe. Minden érdekelte, de egyvalami különösen fontos volt a számára: a kiszemelt tárgy, kézirat, műalkotás stb. magyar vonatkozású legyen. Hamar bizonyossá vált az is, hogy nemcsak rajongani képes, de érzéke is van a „kincsekhez”. Már 1894-től a tulajdonában lévő akvarel-

Legát Tibor

FOTÓK: ADRIÁN ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

lek és grafikák alapján is illusztrálták a Magyar Történelmi Életrajzok című nagyszabású akadémiai sorozatot, négy évvel később pedig már a Vasárnapi Újság címlapsztorija lehetett az ő magyar történelmi képgyűjteményéről szóló, gazdagon illusztrált írás. Ebből kiderül, hogy a mindössze 26 éves fiatalembernek már ekkor hatalmas gyűjteménye volt. „Képzőművésztünk jelenkorát úgyszólván egészen magában foglalja a gyűjtemény” – írta a cikk szerzője, aki Markó Károlytól Lotz Károlyig az összes jelentős 19. századi hazai festő nevét felsorolva arra a következtetésre jut, hogy „Ernst Lajos a szükséges történelmi és művészeti ismeretekkel fölkészülve folytatja gyűjteménye fejlesztését és gyarapítását”.

A gyűjtő karrierjének következő állomása a Nemzeti Szalon igazgatói széke volt a századfordulón; annak a Nemzeti Szalonnak, amelyről ma már méltán állíthatjuk, hogy a magyar képzőművészet legnagyobb hatású intézményévé vált Ernst 1909-ig tartó igazgatása alatt, hiszen olyan nevek mutatkoztak be itt és váltak közismertté, sőt egy csapásra klasszikussá, mint Szinyei Merse Pál, Paál László, Ferenczy Károly, Fényes Adolf vagy Vaszary János. Ráadásul Ernstnek a szervezői tehetsége mellett arra is volt

ideje, hogy személyes kapcsolatokat ápoljon a művészekkel, műkereskedőkkel, így naprakész információi voltak arról, ha egy tehetség bukkan fel, és alaposan megismerhette a nemzetközi trendeket is.

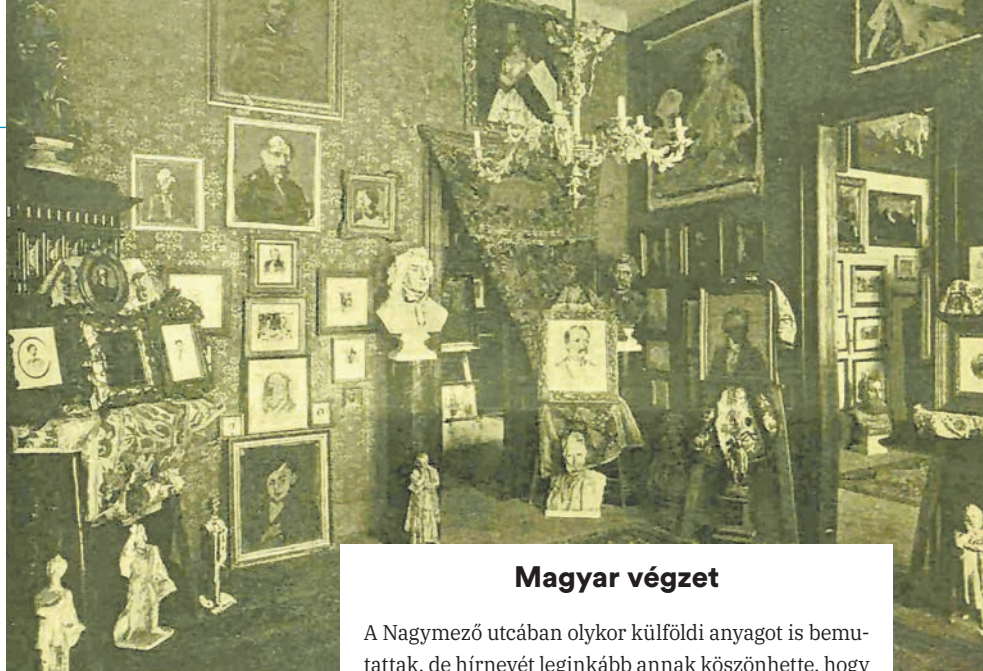
Ambícióról ambícióra

Ennek fényében különösen meglepő, hogy saját gyűjteményét az idő múlásával sem a modern iránti igény járta át. „Szinte hihetetlen, hogy egy a kortárs művészethez ennyire értő, a művészekkel szoros kapcsolatban élő gyűjtő mennyire kitartott eredeti elképzelése, a történeti tárgyú művek, hungarikumok gyűjtése mellett. Felmerül a kérdés: vajon nem volt-e több ez a gyűjtemény számára mint rajongásának tárgya és a nép nevelésének eszköze?” – teszi fel a kérdést Róka Enikő művészettörténész, az Ernst Lajosról szóló legjelentősebb hazai munka, a Nacionalizmus és modernizmus című könyv szerzője, aki úgy véli, hogy elsősorban nem esztétikai okai voltak annak, hogy a gyűjtő ebbe az irányba haladt. „Mintha szerette volna magát a 19. századi nemesi műgyűjtők leszármazottjának látni” – írja a művészettörténész, ami arra utal, hogy Ernst, származását tagadva, nemcsak asszimilálódni akart, hanem a „mindenre” tört. Az volt a célja, hogy a történet-sz-műgyűjtő Jankovich Miklóshoz – aki a 19. század első felében a legjelentősebb mecénása volt a Nemzeti Múzeumnak – hasonló nemes gesztusokat tegyen, s ezáltal, miként Jankovich, ő is a nemzet nagyjai közé emelkedjen.

Minden bizonnyal ez lehetett az oka annak is, hogy amikor a Herczeg Ferenc vezette Petőfi Társaság 1909-ben egy nagyszabású, állandó Petőfi-kiállítást akart tétő alá hozni, Ernst felkereste az író, hogy Petőfi gyűjteményét felajánlja, amely a legjelentősebb magángyűjtemény volt akkoriban. Pénzt nem kért, de számos feltételt szabott, a Petőfi Ház igazgatói címe mellett arra is igényt tartott, hogy a társaság járjon közbe annak érdekében, hogy származása ellenére nemesi címet kapjon – ami egyébként nem volt teljesen elrugaszkodott elképzelés azokban az időkben, gondoljunk csak Balázs Mórra, az első villamos társaság vezetőjére vagy a szintén műgyűjtő-mecénás Nemes Marcellre.

De Ernst Lajos feltételeit nem fogadták el, sőt az a további kitétele, amely szerint csak letétbe helyezi el kollektívát, amit rendkívüli esetben (csődhelyzet, elszegényedés stb.) a Petőfi Társaság 100 ezer koronáért köteles tőle megvásárolni, kifejezett felháborodást keltett, s a műgyűjtő a „jobb körökben” elveszítette a bizalmat. Vélhetően a Nemzeti Szalon éléről is ezért kellett távoznia.

Ernst ekkor döntött úgy, hogy saját múzeumot alapít. 1909 augusztusában vásárolta meg a Nagymező utca 8. szám alatti telket, ahol 1911-ben kezdődött meg az építkezés Fodor Gyula tervei alapján. Az 1912 májusában átadott épület berendezésében Ernst Japán kávéházi törzsasztalának jeles alkotói is részt vettek: az előcsarnok padjait Lechner Ödön, üvegablakát Rippl-Rónai József tervezte, a falak festése Falus Elek elképzelései alapján valósult meg. A múzeum megnyitásakor az Ernst-gyűjtemény bemutatására 14 terem állt rendelkezésre, emellett még egy nagyszabású Szi-nyei Merse-kiállítás is elfért, de a négyemeletes épület bérházként is működött.

FOTÓ: ERNST LAJOS MAGYAR TÖRTÉNETI KÉPGYŰJTEMÉNYÉBŐL

PÓLYA TIBOR KARIKATÚRÁJA

Ernst Lajos gyűjteményének azonban nem a művészettörténeti sokszínűség lett a végzete, hanem hogy a múzeumalapító gyűjtő képtelen volt nemet mondani.

Magyar végzet

A Nagymező utcában olykor külföldi anyagot is bemutattak, de hírnevét leginkább annak köszönhette, hogy a kortárs hazai képzőművészet legfontosabb kiállítóhelyévé vált. Noha Ernst remek érzékkel választotta ki a kiállító művészeket, a saját gyűjteményét továbbra sem ebbe az irányba gyarapította. 1926-ban, a mohácsi vész 500. évfordulójára például különtermet nyitott, és abban is volt némi ellentmondás, hogy a lépcsőházban Izsó Miklós 19. századi nemzeti romantikus szobrai álltak „sorfalat”. Ernst Lajos gyűjteményének azonban nem ez a művészettörténeti sokszínűség lett a végzete, hanem az a sokkal nagyobb – voltaképp végzetes – probléma, hogy a múzeumalapító gyűjtő képtelen volt nemet mondani. Ha olyan műtárgyra lelt, amely elnyerte a tetszését, akkor azt – és ezt szó szerint kell érteni – minden áron megszerezte. Azután is, hogy a harmincas évek elején, a gazdasági világválság következtében a vagyona jelentősen megcsappant, tartozásai az egekbe szöktek. Addigra olyan adósságot halmozott fel, amely csődbe vitte, de mivel műtárgyait nem akarta kiárúsítani, a magyar állammal kezdett tárgyalásokba, mindhiába. Így nem csak szokásos hatásvadászat volt, amikor 1937 tavaszán a lapok Ernst eltűnéséről tudósítva azt sejtették olvasóikkal, hogy öngyilkosság történhetett.

„Miért lett öngyilkos, ha öngyilkos lett Ernst Lajos? Kérdések, amelyekre hetek óta nem tudnak válaszolni azok sem, akik eltűnése óta keresik a rejtély megoldását. Anyagi összeomlás, ideg-összeroppanás, idegbaj, titokzatos lélekdráma, vagy talán valamennyi együtt fejezte be egy érdekes, értékes, kitűnő és népszerű férfiú életét?” – kérdezte kellő pátozzsal Az Est hírlapírója, s vészjósló sorai hamarosan beigazolódtak: a holttestet 1937. április 24-én, Ráckevenél vetette partra a Duna. „Ernst Lajost a magyar múlt ejtette rabul és annak emlékeit gyűjtötte élete során” – írta róla Jeszenszky Sándor 1938-ban, a Magyar Művészet folyóiratban, de hozzátehetné volna azt is, hogy végső soron ez a „magyar múlt” lett a végzete is.

Műtárgyait 1939-ben elárverezték, azok jelentős részét hazai múzeumok vásárolták meg, de sok minden magángyűjtőkhöz került. Ezzel Ernst Lajos gyűjteményes nemzeti víziója a maga egységében felszámolt; az egyik legjelentősebb hazai műgyűjtő nevét inentől kezdve csak a Nagymező utca 8. ház őrizte, élete és műve feledésbe merült. Pedig nyilvánvaló, hogy nélküle a 20. századi magyar képzőművészet története másképpen alakult volna és sokkal szegényebb lenne.

AZ ORVOS VÁLASZOL

Optikushoz vagy szemész szakorvoshoz menjünk, ha baj van a látásunkkal?

Ma már az optikák zömében képzett optometristák dolgoznak, akik tökéletesen meg tudják állapítani, hogy a páciensnek milyen szemüvegre van szüksége. Azonban vannak olyan helyzetek, amikor szemüvegfelírás előtt a szemész szakorvosi vizsgálat elkerülhetetlen. Idetartoznak a 10-12 év alatti gyerekek, akiknél a pontos korrekció csak a sugárizom átmeneti bénításával határozható meg. Fiatalok esetén az egyre elterjedtebb képernyős munkavégzés okozhat fáradásos látáspanaszokat,

amelyek jelentkezhetnek a távollátás romlásaként is. Ha ilyen esetben távollátó szemüveget írnak fel, az tovább is ronthatja a tüneteket.

Jó néhány olyan szemészeti elváltozás létezik, amely sokáig tünetmentes marad, ám ha nem fedezzük fel időben, súlyos, visszafordíthatatlan látásromlást okozhat. Ilyen a zöldhályog, a szürkehályog, az időskori maculadegeneráció, a cukorbetegség, valamint a szív- és érrendszeri megbetegedések okozta retinopá-

tia. Néhány betegség (pl. a szürkehályog és a cukorbetegség) a mért dioptriaértékek átmeneti megváltozásához is vezethet, így, bár a látás korrigálható, később mégis szemüvegcsereére lehet szükség.

Amennyiben a szemüveget szemész szakorvos írja fel, ezen betegségek és sok egyéb szemészeti elváltozás időben kiszűrhető, a feleslegesen vagy tévesen felírt szemüvegek miatti többletkiadások elkerülhetők.

A Terézvárosi Egészségügyi Szolgálatnál novemberben nyílt

egy optikai üzlet, közvetlenül a szemészeti rendelő mellett, a második emeleten. A bolt vezetője a gyakorlati képzésének egy részét nálunk töltötte, ezért nagyon jó szakmai kapcsolatot sikerült kialakítanunk vele. Így betegeinknek lehetősége van a nálunk felírt szemüvegek azonnali megrendelésére, és ha bármi probléma adódna az elkészült szemüveggel, azt helyben meg tudjuk oldani.

BIRÓNÉ

DR. SZABOLCS GABRIELLA
szemész szakorvos

AZ ÁLLATORVOS VÁLASZOL

Lehet a kutyánk depressziós?

A depresszió ma már nem csupán az emberek betegsége, jelentkezhet a kutyáinknál is.

Mi van, ha kedvencünknel tartósabb szomorúságot, passzivitást, érdektelenséget, fáradékonyt, nyuszitást, esetleg étvágycsökkenést tapasztalunk? Ha azt látjuk, elbújik vagy a mancsait nyalogatja túl gyakran? Vajon beteg a kutyánk, vagy valami más probléma van?

Először is meg kell győződni arról, hogy nincs testi betegsége az állatnak. Ha a normálistól eltérő tünetei az állatorvosi vizsgálat alapján nem köthetők betegséghez, akkor gyanakodhatunk pszichológiai problémákra.

Kisállatoknál a depresszió kialakulhat egy gazdi vagy egy szeretett négylábú társ elvesztése,

hirtelen környezetváltozás, megváltozott tartás, magány, durva bánásmód vagy egy új ember megjelenése miatt a családban. Láthatjuk tehát, hogy a kutyák is szenvednek a változások okozta traumáktól. Beszélni nem tudnak, ezért nekünk, gazdiknak kell megértenünk és észrevennünk, ha valami nincs rendben kedvencünkkel.

A depresszió felfedése azért is fontos, mert akár súlyosabb testi megbetegedésekhez is vezethet, hiszen ha levertségükben nem esznek, nem isznak, akkor legyengülnek, lefognak, elkezd hullani a szőrük, eltűnik a csillogás a szemükből.

Ilyen esetben fontos, hogy a gazdi nagy türelemmel és törődéssel fordul-

jon a kutyája felé. Megoldás lehet a séta, a játék, egy kis jutalomfalat: a sok pozitív ingerrel kényeztetés! Éreztessük, hogy nagyon szeretjük.

DR. KÓSA ZITA
állatorvos

Télen sem kell letenni a kerékpárt!

Halász Áron, a Magyar Kerékpárosklub elnökhelyettese és kerületünk alpolgármestere, Temesvári Szilvia – aki maga is gyakran biciklizik a belvárosban – néhány jó tanáccsal szolgál a télen is két keréken közlekedőknek.

Bár évek óta nem volt valódi tél Budapesten, sokan mégsem mernek kerékpárra ülni, ha hidegebbre fordul az idő. Jó hír, hogy ilyenkor sem kell letenni a bringát, néhány egyszerű óvintézkedéssel és trükkel egész évben tekerhetünk.

„Terézvárosban az a jó, hogy percek alatt elérhetünk a kerület egyik végétől a másikig, nem kell autóra ülni, az ingyen parkolás miatt kialakult káoszban órákig parkolóhelyet keresni, viszont kerékpározás közben nem fázunk, nem úgy, mint gyalog – mutat rá a bringázás előnyeire Halász Áron, a Magyar Kerékpárosklub elnökhelyettese és kommunikációs vezetője. – A koronavírus-járványban az sem mindegy, hogy a kerékpáron könnyedén tartható a

biztonságos távolság a többi közlekedőtől. A Nagykörúton tavasszal létesített bringasávok hatalmas lökést adtak a belvárosi kerékpározásnak, hihetetlen mértékben nőtt a biciklivel közlekedők aránya. Ráadásul most a hármas metró felújítása is elérte a középső szakaszt, az új sávokon a metró kiválóan pótolható. Ha otthonról dolgozunk, a kerékpározás ideális testmozgást jelent most, amikor az edzőtermek zárva vannak.”

Temesvári Szilvia (képünkön), Terézváros környezetvédelemért felelős alpolgármestere is arra biztat mindenkit, hogy egész évben használja a kerékpárját.

„Húsz éve kerékpározom télen-nyáron Budapesten, és ahogy mondják, nincs hideg, csak rosszul öltözött biciklista. A belváros-

FOTÓ: TUBA ZOLTÁN/KÉPSZERKESZTŐSÉG

ban, rövidebb távokon nyugodtan tekerhetünk utcai ruhában. Nagyon fontos a réteges öltözködés, és nem szabad nagyon vastag ruhákat venni magunkra, hiszen mozgás közben hamar kimelegszünk. Ha hidegebbre fordul az idő, érdemes védeni a térdünket, a kezünket. Télen is különösen fontos a megfelelő világítás a kerékpáron és rendszeresen ellenőriztessük a fékeket, hogy meg

tudjunk állni a nedves aszfalton. Ha nem szeretnénk összekoszolni magunkat, akkor használjunk sárvédőt, illetve érdemes egy könnyű esőkabátot hordani magunkkal. Csúszós úton óvatosan, lassabban fékezzünk, tartsunk nagyobb követési távolságot!

A kerékpár egész évben kiegészítő közlekedési eszköz is lehet a közösségi közlekedéssel mellett.”

G.E.

HIRDETÉS

#Eötvös10online

A magyar kultúra hónapja programjai

PROGRAMJAINK ELÉRHETŐEK AZ EÖTVÖS10 FB OLDALÁN, ILLETVE YOUTUBE-CSATORNÁJÁN

KORTÁRS OLVASÓSAROK SZERDÁNKÉNT 18.00-KOR

01. 06. **GreCsó Krisztián**
01. 13. **Légrádi Gergely**
01. 20. **Tóth Krisztina**
01. 27. **Pető Péter**

MESEKUCKÓ MAGYAR NÉPMESÉKKEL SZOMBATONKÉNT 17.00-KOR

01. 09. **A szállást kérő róka**
01. 16. **A kiskondás**
01. 23. **A róka, a medve és a szegény ember**
01. 30. **A méhkirálynő**

PINCEKLUB EXTRA CSÜTÖRTÖKÖNKÉNT 18.30-KOR

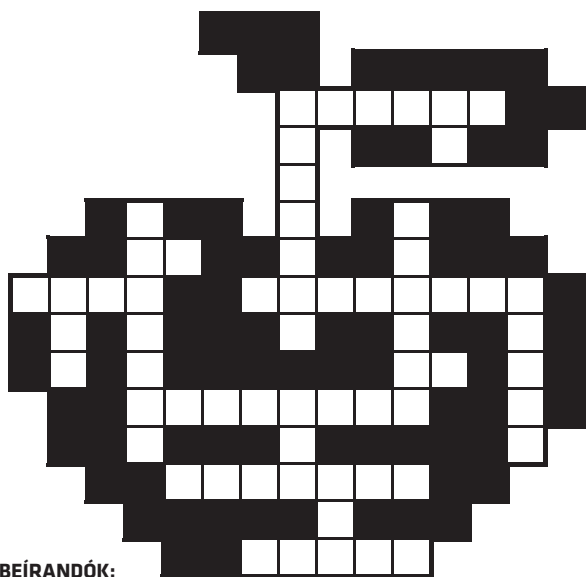
01. 07. **Hajdu Szabolcs** színész, rendező
01. 14. **Bíró Kriszta** színművész
01. 21. **Vajda Gergely** zeneszerző, karmester
01. 28. **Keleti Éva** fotóművész

A MAGYAR KULTÚRA NAPJÁN, JANUÁR 22-ÉN:

10.00 **Vitéz László menyecskét keres**
– vásári mese-komédia
17.00 **Szabad a slam! – a kerületi középiskolásoknak kiírt slam poetry verseny eredményhirdetése.**
A zsűri tagjai: **Kemény Zsófi, Molnár Áron noÁr és Simon Márton**
19.00 **Csend – Törékeny – Üres**
Udvaros Dorottya és Beck Zoltán előadóestje az idén 100 éve született Pilinszky János emlékére

Elérhető kultúra az otthonodban

TEKERVÉNYES

BEÍRANDÓK:

2 betűs szavak

Ág

Ég

Év

3 betűs szavak

Bor

Rum

Tél

4 betűs szavak

Ital

5 betűs szavak

Forró

Kabát

6 betűs szavak

Hóesés

Kezdés

7 betűs szavak

Hőember

Kesztyű

Pálinka

8 betűs szavak:

Gyerekek

Kitartás

SUDOKU

	8			5	4				D	F	1			
		C	5			A	7		8		4			
	9		1						B		4		5	
		2		D		3	C			5	0	F	6	
	5		2	A		9	6		1	3		D	8	
			4			5			9	0		3		
				E						7		5	4	C
		E				8		5		6	2	9		7
7			8	9	0		5		6				B	
4	1	3		7						9				
			6		F	2			E			8		
		A	0		6	B		D	C		3	5		7
		0	D	1	A			2	F		C		4	
	B			4		F						2		D
			9			0		7	4			B	1	
			A	2	5					B	6			C

SKANDI

*	↙	Igen oroszul Lárma	↘	Ébred Szárnyas állat	Benedek Norbert	↙	Híres jordán romváros Fidel Castro öccse	↘	Titokban megfigyeli Gramm	↙	Kétes Cselekvést kifejező szó	Római 500	↘	Rockzenei műfaj
Abraham Maslow idézet 1. rész	→													J
Gyönyör	↘	Hitvány Idézet 2. rész	→						Ezüst	→		Varrunk vele	→	
↙	→			Akol		Úri keverve!	→		Ázsiai ország Japán fantá- ziasorozat	→				
Superman Vegyít	→	Kipling kigyója Hegyesedés	→			... Pacino, am. színész	→		Tehén mondja Tata fele!	→		Szablya	Fel ellentéte	
↙	→					*	*	Feladat angolul Foszfor	→				Drágakövek súlymértéke Newton	→
Csíp	→			*	*	Horvát sziget Sportszer márka	→				Robbanó- szerkezet Egyik végtag	→		
Közel-keleti ország	→				Neutron	→	Vonaglik	Hal petéje Szép ..., költő	→				Zorro Víz középe!	→
Győzelem Dunaparti város	→	Római 1000 Ciprus autójele	→	Tűz angolul Motívum	→				A Földkö- zi-tenger része	→				
↙	→			Szintén		Veszteség Folyadék	→		Röntgen Szlovén község	→	*		Méter Egyiptomi napisten	→
*	G	→									Ezt mondja, aki elakad a beszédben	→	Három szlovákul Kén	
*	*	Sándor	→	Lék középe!	→	... Gúnár Gedeon, mesekönyv	→						Hosszú magán- hangzó	*

REJTVÉNYNYERTESEK A december 16-án megjelent lapszámunk rejtvényének nyertesei: Klement Jánosné, Zilahi Géza. Beküldendő a színnel kiemelt sorok tartalma 2021. január 20-ig. Cím: Terézvárosi szerkesztőség, 1067 Budapest, Eötvös utca 3. A helyes megfejtést beküldők között 2 db 10 000 forintos vásárlási utalványt sorsolunk ki.

APRÓHIRDETÉS

VÍZSZERELÉS, csapok, szífonok, VÉCÉCSÉSZÉK, VÉCÉTARTÁLYOK cseréje, javítása. Mosó-, mosogatógépek bekötése.
Tel.: 06-30-447-3603

Idősgondozást vállalok, kutyasétáltatást, kis-, nagybevásárlást, kis-, nagytakarítást, felolvasást, teljes háztartásvezetéssel amennyiben szükséges, több mint 20 éves tapasztalattal. Leinformálható 50 éves hölgy vagyok.
Tel.: 06-70-406-1553

Nerc, róka, nutria, mindenfajta szőrmebundát vásárolok ill. teljes ruhanemű hagyatékot, kiegészítőket.
Tel: 0620/229-0986

Apróhirdetések feladása:

Amennyiben apróhirdetést szeretne feladni a Terézváros című lapban, küldjön e-mailt az apro@terezvaros.hu e-mail-címre a hirdetés szövegével, számlázási névvel és címmel, valamint a kívánt megjelenés(ek) darabszámával. Az apróhirdetések feladása jelenleg csak e-mailben, a fizetés kizárólag átutalással történhet, személyes ügyintézésre és befizetésre átmenetileg nincs lehetőség.

A nagymamának óriási szerepük van az evolúcióban: miután az anyai feladatok egy részét átvették, az anyák több utódot szülhettek és nevelhettek fel, így kevesebb teher hárult rájuk, miközben a nagymamák génjeit is sokszorosán továbbadták. Az amerikai antropológusok által nagymama-hipotézisnek hívott jelenség vezethetett végül a nők lassabb öregedéséhez és a várható élettartamuk azóta is tartó növekedéséhez.

A gyerekek a legjobb várostervezők

Noha az ENSZ gyermekjogi egyezménye és az UNICEF Gyermekbarát Városok kezdeményezése is kimondja, hogy a nyilvános és közösségi terek kialakításánál figyelembe kell venni a gyerekek jogait, érdekeit és véleményét is, a legtöbb várostervezéssel kapcsolatos vitából épp azoknak hiányzik a hangja, akik ezeket a városokat a jövőben megöröklik. Iskoláskortól felfelé már akadnak (rajz)pályázatok, ahová a gyerekek ötleteit is várják, ám a fiatalabb, óvodás-bölcsődés korosztály véleményét végképp nem szokás kikérni. Egy friss, 2–5 évesekkel végzett új-zélandi kutatás szerint ez óriási tévedés, mert már ezek a gyerekek is jövőorientáltan gondolkodnak és tudatosan reflektálnak a környezetükre, ami nem csak a játszótérre, az ovit és az otthonukat jelenti. Ráadásul megvan az a képességük, hogy holisztikusan látják, hogyan lehet egy város egyszerre jól működő, biztonságos, egészséges és szórakoztató. Valójában mindannyian szívesen él-

nénk olyan városokban, amelyeket ők álmodnak meg. A különböző játékos várostervezési feladatok során a gyerekek jellemzően nemcsak a saját igényeikre gondoltak, hanem családjukra és a tágabb közösségre is. Olyan tereket alakítottak ki, amelyek testileg-lelkileg egyaránt stimulálók: játszóterekkel, strandokkal, sportpályákkal, könyvtárakkal, fagyizókkkal, hatalmas parkokkal – a többség egyetértett abban, hogy sokkal több növény és állat kellene a városainkba, ettől mind jobban éreznénk magunkat. A biztonságra is odafigyeltek, a zebráktól a rendőrség jelenlétén át a kukásokig, hiszen ebben a korban a legtöbben már értik az összefüggést, hogy a környezet védelme nélkül nincs élhető, egészséges környezet. Legfőképp az vezérelte őket, hogy olyan városokat találjanak ki, amelyek boldoggá teszik a benne élőket. A kicsiknek világos igénye volt, hogy mély érzelmi kapcsolatot ápolhassanak a környezetükkel, ami nyitott és befogadó mások iránt is.

A városi környezet jobban megterheli az agyat, mint a természet – derült ki a bristoli egyetem kutatásából, amelyben azt vizsgálták, hogyan mozognak az önkéntesek egy zárt térben, miközben különböző városképeket és természetfotókat vetítenek eléjük. Noha a városokban gyorsabb az élet, a kutatók megfigyelték, hogy itt az emberek éppen hogy lassabban közlekednek, annyifelé kell figyelniük. Olyan sok inger éri őket, hogy jobban el is fáradnak, mintha ugyanennyi időt töltenének egy erdőben sétálgatva.

EGÉRLYUK MÉRETŰ

házikókat rejt el a svédországi Malmö házainak tövében az Anonymouse titokzatos street art művészkollektíva. Városszerte már 25 ilyen, minden részletében precízen kidolgozott miniházuk van, az apró ruhabolttól az indiai éttermen át a lemezboltig. A turisták mellett a helyiek is szeretik felfedezni alkotásaikat, mintha egy titkos, picurka város létezne a nagyvárosban belül.

ROBOTAXIK ÉS OKOSBUSZOK.

Megjelentek az első önvezető robottaxik a kínai Csangsza utcáin, a világon elsőként elérhetővé téve a szolgáltatást a szélesebb utazóközönség számára. A taxit okostelefonos alkalmazással lehet megrendelni, egyelőre csak a város kisebb, központi részében lehet vele utazgatni, és még ül egy „biztonsági ember” a sofőrülésben, ha mégse működne tökéletesen az önvezető automatika, és balesetveszélyt kellene elhárítani. A Kínában gyártott FAW márkájú autók a Baidu által fejlesztett mesterségesintelligencia-szoftver segítségével önállóan „gondolkodnak”, felmérik és elkerülik az akadályokat, állandó 360 fokos perspektívában érzékelik a többi közlekedő autót, a gyalogosokat és figyelik a lámpákat is. Csangsza jó eséllyel pályázik az intelligens vezetés világfővárosa címre, már van okosbuszuk is, ami szintén „biztonsági buszvezetővel”, de teljesen automatizált számítógépes vezérléssel halad egy 8 km-es útvonalon, 22 megállót érintve.

FORRÁS: TOBIAS BAUMGAERTNER/
OCEAN-PHOTOGRAPHY-AWARDS

Ölelő pingvinek

Két megözvegyült kék pingvin egymást átölelve kémléli Melbourne kikötőjének fényeit 2020 legjobbnak választott óceánfotóján. A szívmelegítő képet Tobias Baumgaertner készítette, üzenete az együttérzés és a remény a világot sújtó pandémia helyzetben. A német fotós három napot töltött a pingvinkolóniával a Szent Kilda-öbölben, mire elkapta a tökéletes pillanatot. A helyi önkéntes állatvédőtől a pingvinpár történetét is megtudta: az idősebb nőstény tavaly, a fiatal hím az idén vesztette el társát, azóta gyakran látják így együtt őket, egymást apró szárnyaikkal átölelve, az óceán partján együtt elmerengve.

Az oldalt összeállította: Bálint Orsolya

Nők a tisztább városokért

Szemétszedő nőkről készített színes-virágos graffitival tiszteleg a városok és a környezet számára létfontosságú munkát végző, de a társadalom peremén, mélyszegénységben élő réteg előtt a Delhi Street Art Közösség és a NARI civil projekt. A nők – és gyakran gyerekek – által végzett kétkézi szemétszedő munka különösen fontosá vált, amióta a pandémia miatt Indiában is elárasztották az utcákat az egyszer használatos műanyag csomagolások és eldobott maszkok. Miközben a járvány a legszegényebb rétegeket érinti a legsúlyosabban, ezek a nők mindennapos munkájukkal, az egészségüket kockáztatva rengeteget tesznek azért, hogy a város többi lakója is tiszta, biztonságos környezetben élhessen. A NARI projekt célzottan őket támogatja, elsősorban élelem és védőfelszerelések biztosításával, segíti őket az alapszolgáltatások elérésében, például bankkártyához való hozzájutásban, emellett különböző művészeti akciókkal is felhívják a figyelmet a sokkal nagyobb megbecsülést érdemlő munkájukra.